



**Perheille
sovittelua
erotilanteisiin**

**Ny rektor
på Arbis**

**Nuorten
sivut 21–24**



KUVA ANTERO AALTONEN

KUVA PERTTI NISONEN



Lukijakilpailu

Sivulla 20 jäljitetään
50-luvulla kuvatun
kerrostalon sijaintia.

04

TALOSUOJA, evakuointi, kalliosuoja – poikkeustilanteissa on monta suojautumistapaa.

06

UUDET LÄHILIIKUNTAPAIKAT saatiin ulkoilijoiden käyttöön. Kokeiltavaa on kaikenikäisille.

08

KOTIKAUPUNKIPOLKUJEN varrelta löytyvät kaupunginosien nähtävyydet. Helsingissä on jo 26 verkko-oppaaksi koottua reittiä.

11

VÄKIVALTA kokeneet naiset voivat hakea tukea anonyymistikin.

12

LAPSIPERHEET saavat maksutta sovitteluapua erotilanteisiin. Tärkeää on huomioida lasten etu.

14

PÄÄHENKILÖ Anne Berner opettaisi lapsille kaaoksensietokykyä ja kyseenalaistamista.

16

RAKAS PÄÄKAUPUNKINI. Marjukka Riihimäki johtaa useita helsinkiläiskuoroja ja laulattaa muistisairaitakin.

21

NUORILLE on tietopläjäys vaikuttamistavoista ja harrastuksista moponrassauksesta bänditreeneihin.

25

MOA THORS tar över rodret på Arbis. Hennes mål är att göra det svenskspråkiga ämbetsverket ännu synligare.

🔗 English supplement

Helsinki-info – this printed newspaper – is published by the City of Helsinki and distributed to all Helsinki households six times a year. The English Supplement is published on the City website at www.hel.fi/helsinki-info 🔗 In English.

**Helsingissä on
141 kilometriä
kotiseutupolkuja,
joilla voi tutustua
776 kohteeseen.**



Helsinki-infon Facebook-sivulle pääsee
oheisesta QR-koodista tai osoitteesta
<https://www.facebook.com/HelsinkiInfo>.

EUROOPAN kulttuuriympäristöpäiviä vietetään joka syksy 50 maassa, myös Suomessa. Tänä vuonna teemana on näkymätön kulttuuriympäristö. Saatat ohittaa jonkin rakennuksen tai puustikon päivitän, mutta tiedätkö kuka ne suunnitteli, milloin puut istutettiin ja ketkä täällä asuivat?

Opastettujen reittien luominen on työläs, mutta palkitseva tapa tehdä lähiympäristöä tutuksi ja näkyväksi. Helsingissä monet kaupunginosayhdistykset ovat koonneet verkkojulkaisuja ja vihkosia, jotka antavat taustatietoja lähikulmien menneisyydestä ja nykyisyydestä. Nämä kotiseutupolkujen nimellä kulkevat reitit palvelevat sekä nykyisiä että tulevia asukkaita paikkaan kiinnittymisessä. Ne luovat yhteistä muistia, jota itse kukin voi kartuttaa omilla muistoillaan.

RITA EKELUND

HELSINKI-INFO

Numero 4 • 2014

Jakelu 15.–19.9.

38. vuosikerta

JULKAISIJA

Helsingin kaupunki,

PL 1, 00099 Helsingin kaupunki

p. 310 1641 (vaihde)

www.hel.fi/helsinki-info

VASTAAVA TOIMITTAJA

Rita Ekelund

TOIMITUSSIHTEERI

Tiina Kotka

TOIMITTAJA

Tellervo Katz

RUOTSINKIELISET SIVUT

Nina Weckström

ULKOASU

Saku Heinänen & Jesper Vuori

TAITTO

Heikki Sallinen

KANNEN KUVITUS

Ulrika Ylioja

KIRJAPAINO

Sanomapaino, Vantaa

PAINOSMÄÄRÄ

369 949 kpl

ISSN

0782-0453

JAKELUASIAT

Itella,

p. 0200 71000,

asiakaspalvelu@posti.fi

SEURAAVA HELSINKI-INFO

jaetaan 27.–31.10.

PALAUTETTA LEHDESTÄ

voi lähettää joko postitse

(Helsinki-info, PL 1,

00099 Helsingin kaupunki)

tai sähköisesti osoitteeseen

helsinki-info.palaute@hel.fi.

Puhelujen välittäjä

Asiakaspalvelija **Irmeli Tapola-Maskulin**, 51, ohjaa puhelut oikeille henkilöille.

① Mitä työhösi kuuluu?

Toimin Palmian asiakaspalvelukeskuksessa puhelujen välittäjänä. Ohjaan puhelua kaupungin virastoihin. Meillä on tarkoin selvillä eri virastojen ja yksiköiden henkilöiden tehtävät ja yhteystiedot. Välillä tuuraan myös Palmian ikäihmisille tarjottavissa turvpuhelinpalveluissa.

② Miten päädyit työhösi?

Peruskoulun jälkeen olin töissä leipomossa ja siivoajana, kunnes päädyin ABB:lle vaihteenhoitajaksi ja asiakasneuvontaan. Kaupungin puhelinvaihteissa tein aluksi keikkatöitä ja vakinaisena olen ollut jo yli 13 vuotta.

③ Mitkä ovat tavoitteesi?

Päätavoitteeni on saada puhelut perille ilman turhaa pallottelua. Joudumme usein kyselemään soittajilta lisätietoja. Kun esimerkiksi uusi asiakas haluaa puhua sosiaalityöntekijän kanssa, kysymme soittajan iän ja asuinalueen, jotta löydämme hänelle juuri oikean henkilön. Neuvomme myös asiakkaita entistä enemmän.

④ Millaisia asiakkaat ovat?

Suurin osa soittajista on asiallisia ja tyytyväisiä. Kullakin virastolla ja liikelaitoksella on oma vaihdenumeronsa, joten vastaamme puheluihin sen toimipaikan nimellä, jonka vaihteeseen asiakkaat soittavat. Niinpä he alkavat heti kertoa asiaansa. Välillä he ovat vihaisia tai kiihdyksissä. Pysin pysymään aina ystävällisenä ja rauhallisena ja tarvittaessa muistutan, että kyseessä on puhelinvaihte, josta puhelu välitetään eteenpäin.

⑤ Millaisia terveisiä lähettäisit asiakkaille?

Kun soitatte vaihteeseen, älkää hermostuko, vaikka joudumme kyselemään tarkemmin asiaanne, jotta osaamme yhdistää sopivalle henkilölle. Välillä puhelut ruuhkautuvat ja vastaaminen viivästyy. Toivomme siis kärsivällisyyttä. Muistutan myös numerot.hel.fi-nettisivuista. Niiltä löytyvät useimmat suorat numerot.

TELLERVO KATZ

Palveleva Palmia

Kaupungin vaihdepalveluista ja numerotiedoista vastaa Palmia. Puhelunvälittäjät välittävät kuukaudessa yli 100 000 puhelua kaupungin virastoihin ja liikelaitoksiin. Palmia ylläpitää myös Merex-tietokantaa, jota hyödynnetään sisäisenä puhelinluettelona. Se toimii myös numerot.hel.fi:n tietokantana sekä Fonectan ja Sentraalin numeropalvelujen tietolähteenä.

Puheluja välittäessään Irmeli Tapola-Maskulin joutuu usein kysymään soittajalta tarkempia tietoja voidakseen ohjata puhelun juuri oikealle henkilölle.

UUDISTUKSET

Hätäapua eläimille

ELÄINPELASTUSYKSIKÖN puhelinnumero on muuttunut, uusi numero on 09 310 30151. Siihen voi soittaa, kun luonnonvarainen eläin on loukkaantunut tai joutunut pulaan – esimerkiksi kun linnun siipi on poikki, eläin on sotkeentunut siimaan tai joutunut paikkaan, josta se ei pääse pois. Ilmoittajan on varauduttava näyttämään pelastusyksikölle eläimen sijainti, koska loukkaantuneet eläimet usein piilottelevat. Kotieläimistä vastaa ensisijaisesti eläimen omistaja, mutta pelastuslaitos auttaa onnettomuustapauksissa, kuten eläimen pudottua ikkunasta omistajan ollessa pois kotoa.



PIIRROS VILMA LAPPALAINEN

LIIKENNE

Aikataulukirjat myynnissä

HELSINGIN seudun liikenteen (HSL) syksyn aikataulukirjat ovat tulleet myyntiin kolmen euron hintaan kaikkiin HSL:n palvelupisteisiin ja R-kioskeihin pääkaupunkiseudulla. Aikataulukirjoja on kolme: Helsinki, Espoo-Kauniainen-Kirkkonummi sekä Vantaa-Kerava-Sipoo. Aikataulut ovat myös nähtävissä ja tulostettavissa HSL:n nettisivulla www.hsl.fi.



TURVALLISUUS

Väestö suojaan

Tiedätkö miten eri poikkeustilanteissa suojaudutaan?

KUN POLSKII Itäkeskuksen uimahallissa tai laskeutuu keskustan metro-tunneliin, on samalla väestönsuojassa. Kaupungin kalliosuojia kun ei suinkaan pidetä hyvinä aikoina tyhjillään, vaan niissä on muun muassa kahviloita, autojen pysäköintitiloja, salibandykenttiä, punttisaleja, bändin harjoituspaikkoja ja jopa teatteri.

"Väestönsuojien normaaliajan käyttöä rajoittaa vain se, että ne eivät saa vahingoittua ja ne pitää saada suojakäyttöön kolmessa vuorokaudessa. Kaupungin lukuisissa asuintaloissa on lisäksi talosuojia. Ne ovat usein asukkaiden varastotiloina, jotka on helppo tyhjentää ja niissä olevat ylimääräiset rakenteet purkaa", kertoo varautumispäällikkö **Tommi Laurinen** pelastuslaitokselta.

SUOJAUTUA voi monin tavoin. Normaalioloissa suojaudutaan sisätiloihin, olipa kyseessä sitten ydinvoimalaonnettomuudesta syntynyt laskeuma tai kemikaalionnettomuus lähialueen tuotantolaitoksessa. Tuoloin ovet, ikkunat ja ilmanvaihto pitää sulkea ja kuunnella radiosta viranomaisten ohjeita.

"Vasta aseellisen hyökkäyksen satuttuessa tarvitaan väestönsuojia paineelta, sirpaleilta ja rakennusromulta sekä ionisoivalta säteilyltä ja myrkyllisiltä aineilta suojautumiseen. Myös oikea-aikaisesti tehty evakuointi on yksi suojaamiskeino", Laurinen listaa.

Kalliosuojissa on yleensä isoja altaita varavettä varten ja teknisissä tiloissa varavaimakoneet ilmanvaihdon järjestämiseksi. Päälle voidaan

kytkeä erityissuodattimet, jotka estävät radioaktiivisten hiukkasten ja kemiallisten yhdisteiden pääsyn sisälle. Suodattimet poistavat myös suurimman osan bakteereista ja viruksista. Häkää ei saa suodatettua, joten käyttöön voidaan ottaa kolmas suojautumistapa, sulku-tila. Silloin ilmanvaihto ulkoilmaan on eristetty ja ilmaa kierrätetään väestönsuojan sisällä.

VÄESTÖNSUOJISSA on Laurisen mukaan vain välttämättömiä tarvikkeita sekä kuiva- tai vesikäymälöitä ja kerros-sänkyjä. Hän kehottaakin ihmisiä pitämään kotivaraa.

"Jos elintarviketuotannossa tulee häiriö, voi oma muonavarasto olla tarpeen. Kotivaratuotteita tulee myös muistaa uusia. Väestönsuojaan pitää ottaa mukaan esimerkiksi juotavaa, ruokaa, lääkkeitä ja yöpymistarvikkeet."

Kalliosuojille on nimetty suojanhoitajat ja sellaiset pitäisi taloyhtiöiden nimetä talosuojillekin. Heidän kuuluu varmistaa, että väestönsuojat ja niiden varusteet pysyvät kunnossa.

"Jos aseellisen hyökkäyksen uhka lisääntyy merkittävästi, pelastusviranomaiset ohjeistavat kansalaisia monin tavoin", Laurinen sanoo.

Jos suojautuminen tai muut paloja ja pelastustoimeen liittyvät asiat huolestavat, päivystävä palotarkastaja vastaa arkisin numerossa 09 310 31203. Lisätiedot: www.hel.fi/vaestonsuojelu

☛ Väestönsuojat. Häiriötilanteita varten luodulle sivustolle www.helsinkiturva.fi kootaan päivittäin ajankohtaista tietoa sekä hyödyllisiä ohjeita hätätilanteiden varalle.

TELLERVO KATZ



KUVA PATRIK LINDSTRÖM

Varautumisapäällikkö Tommi Laurinen kertoo Merihaan väestönsuojassa, että säiliömäiset esineet ovat kemiallisten, biologisten ja radioaktiivisten aineiden erityissuodattimia.

75 vuotta väestönsuojelua

HELSINGIN KAUPUNGIN väestönsuojelu täyttää tänä vuonna 75 vuotta. Väestönsuojelumuseo esittelee sotien aikaista väestönsuojelua, historiaa ja nykypäivää osoitteessa Siltavuorenranta 16 B

syys-toukokuussa lauantaisin kello 10–14 ja muina aikoina sopimuksen mukaan. Vapaa pääsy. Kotisivut: <http://hvssy.fi/museo/>, tiedustelut, p. 09 278 2285 tai museo@hvssy.fi.

Merkkivuonna sirkustellaan

KOULULAISILLE suunnatun iltapäivätoiminnan 10-vuotisjuhla vietetään Helsingissä sirkusteemalla. Lukuvuonna on lisäksi joka kuukausi eri alateema, jonka mukaan iltapäiväkerhoissa järjestetään toimintaa ja tapahtumia. Lisätietoa niistä saa iltapäivätoimintapaikoista ja juhluvuoden Facebook-sivulta (www.facebook.com/iltapaivatoimintahelsingissa10v). Iltapäivätoimintaa tarjoavat yli 6 000 lapselle järjestöt, seurakunnat ja yksityiset palveluntuottajat sekä opetusvirasto ja varhaiskasvatusvirasto.



KUVA MARI THORIN

Minikirjasto Korjaamolla

KULTTUURITEHDAS Korjaamolla (Töölönkatu 51 a-b) on Minikirjasto Töölön kirjaston remontin ajan. Minikirjasto toimii itsepalveluperiaatteella. Asiakkaat voivat palauttaa minkä tahansa HelMet-kirjaston aineistoa sekä lainata varta vasten Minikirjastoon valittuja töölöläisten suosikkiteoksia, elokuvia, pelejä ja muuta aineistoa. Minikirjasto on avoinna Korjaamon aukioloaikoina arkisin kello 9–19 ja viikonloppuisin kello 11–17. Lisäksi kirjastoau-

to Stara alkaa kiertää Töölössä ja pysähtyy Korjaamon edessä torstaisin kello 15–15.40.



KUVA IINA SOININEN



Kirsti Soukka (vas.) ja Ulla Tarvainen esittelevät työväenopistossa tehtyjä jättinukkeja, jotka nähdään juhla-kulkueessa.

KUVA TIINA TUURNA

Satavuotiaat juhlivat

JOKAINEN voi osallistua työväenopiston ja Arbiksen satavuotisjuhlintaan, sillä opistot järjestävät pitkin syksyä maksuttomia työpajoja, konsertteja, luentoja ja näyttelyitä. Lokakuussa juhlat huipentuvat jättinukkekulkueeseen ja kansalaisjuhliin.

Helsingin suomenkielisen työväenopiston rehtori **Taina Saarinen** kertoo, että opisto on tutkimusten mukaan ihmisille yhtä merkittävä kuin kirjasto – paikka, jossa voi päivittää tietoja, oppia taitoja ja kohdata muita ihmisiä.

”Opisto on kuin imuri, joka vetää ihmisiä yhteen, kuin hiiva, joka saa asioita kehkeytymään, kuin aarrekeskellämme, joka näkyy yli 70 toimipisteessä eri puolilla kaupunkia”, summaa Saarinen.

Toimintaa pitää uskaltaa rehtorin mielestä kehittää ja katsoa tulevaan

yhtä rohkeasti kuin vuonna 1914 opiston perustaneet miehet ja naiset tekivät. Yhä opiskelun perustana on vapaaehtoisuus ja avoimuus.

”Tämä on tasa-arvoinen opiskelupaikka aikuisille. Täällä ei kysytäkään, mistä ja miksi tulet. Keskeistä on oppimisen ilo ja omakohtainen tarve”, toteaa Saarinen.

KUKA TAHANSA pääsee maistelevaan suomenkielisen työväenopiston ja ruotsinkielisen Arbiksen monipuolista tarjontaa kaupungintalon aulaan 26.10. saakka. Yli 70 työpajan ja näyttöksen sisällön tuottavat opiskelijat ja opettajat.

Kävijät saavat oppia esimerkiksi digikameran käyttöön, tilkkutöiden tekoon ja leivonnaisten koristeluun. Kiireen kesyttäjille on tarjolla joogaa ja meditaatiota, opinjanoisille kiel-

ten opiskelua ja laulusta innostuneille niin yhteis- kuin yksinlaulua. Aulassa on esillä opistojen toiminnasta kertova Ilo oppia -näyttely. Juhlasalissa kuullaan konserttisarja.

Juhluvuoden näyttävin tapahtuma, jättinukkekulkue, kiemurtelee Kallion kaduilla sunnuntaina lokakuun 5. päivänä. Kulkue starttaa Tokoinrannasta kello 11.30 ja matkaa Karhupuiston kautta Brahen kentälle. Kaikki ovat tervetulleita kulkueeseen, ja mukaan voi ottaa erilaisia löymäsoittimia.

Perillä Brahen kentällä alkaa puolelta päivin kolmituntinen karnevaalitapahtuma, jossa nähdään kulkueen esiintyjä ja nukkeja sekä opiskelijoita ja opettajia. Opistotalon juhlasalissa Helsinginkatu 26:ssa pidetään kaikille avoin kansalaisjuhla kello 14–15.30 ja yhteislaulutilaisuus kello 16–17.

Nyt!

Ohjelmaa

- POIMINTOJA** kaupungintalon Virka Gallerian maksuttomasta ohjelmasta:
- 20.9.** klo 10–16 tutustutaan kielipäivästä koreaan
 - 22.9.** klo 10–13 ja 14–17 opetellaan veitsen teroittamista
 - 24.9.** klo 15.30–16.30 mielen ja kehon huoltoa joogan keinoin
 - 26.9.** klo 10–13 ja **24.10.** klo 10–14 testataan tanssin ja kehonhuollon muotoja, aloitus tasatunnein
 - 26.9.** klo 14–15.30 ja **10.10.** klo 13–13.45 avoin lukupiiri
 - 26.9.** klo 15.30–18.30 ja **9.10.** klo 14–17 leivonnaisten koristelu
 - 27.–28.9.** klo 11.45–15.45 piirretään ja maalataan
 - 29.9.** klo 14–17 ekokodinhoitoa
 - 1.10.** klo 14–15.30 yhteislaulua
 - 1.10.** klo 15.45–18.45 muotokuvapaja
 - 3.10.** klo 13.30–14.15 tutustutaan iPad-tablettiin
 - 6.10.** klo 16.30–19 tehdään klipsuvirkattu koru
 - 7.10.** klo 10–12.30 opetellaan kolmiulotteista tilkkutyötä
 - 7.10.** klo 15–18 saa vinkkejä kameran käyttöön Digikamera-klinikalta
 - 8.10.** klo 17.30–18.30 lauluyhtye Bella-Cantan -konsertti juhlasalissa
 - 9.10.** klo 17.30–18.30 romansseja 1800-luvun Venäjältä -konsertti juhlasalissa
 - 10.10.** klo 14–16.30 elävän mallin piirustusta
 - 10.10.** klo 17.30–18.30 kamarikonsertti juhlasalissa
 - 23.10.** klo 10–13 vinkkejä mausteista.

Työpajojen koko on rajattu, ei ennakkoilmoittautumista, konserttiliput Virka Infosta kaupungintalolta (Pohjoisesplanadi 11–13 / Sofiankatu 1) noin viikkoa etukäteen.

📞 **Lisätiedot:** www.hel.fi/ / tyovaenopisto ja www.hel.fi/arbis.

Palvelutietoa senioreille pyöräillen



KUVA JAANA LAITINEN

Palveluneuvojat Laura Tiilikainen (vas.) ja Anni Pitkänen.

IKÄIHMISILLE jaetaan tietoa palveluista nyt uudella tavalla, kun Riistavuoren monipuolisen palvelukeskuksen ohjaajat pyöräilevät tapaamaan heitä. Liikkuvan palvelun mallia kokeillaan läntisessä Helsingissä syyslokakuussa ja tuloksia arvioidaan keväällä.

Palveluneuvojat tapaa näissä paikoissa: 25.9. kello 10–11.30 Hopeatien palvelutalo (Hopeatie 14) ja kello 13–14.30 Munkkiniemen terveysasema (Laajalahdentie 30), 26.9. kello 12–14 Kannelmäen Sitratori (Klaneettitie 5), 29.9. kello 14–15 Pa-

jamäen seurakuntakoti (Pajamäentie 14), 2.10. kello 13–14.30 Kauppa-keskus Ristikko (Ajomiehentie 1), 3.10. kello 13–14.30 Malminkartanon kirjasto (Puustellintie 6), 9.10. kello 13–14.30 Pitäjänmäen kirjasto (Jousipolku 6), 16.10. kello 10–11.30 Kauppakeskus Ristikko (Ajomiehentie 1) ja kello 13–14.30 Hopeatien palvelutalo (Hopeatie 14) sekä 30.10. kello 13–14.30 Munkkiniemen terveysasema (Laajalahdentie 30).

Lisätietoja saa sosiaaliohjaaja Laura Tiilikaiselta, p. 09 310 48754, laura.tiilikainen@hel.fi.

VERKOSSA

Kielikurssille nettiin

KIELIÄ voi nyt opiskella maksutta netissä, sillä pääkaupunkiseudun HelMet-kirjastot avasivat asiakkaidensa käyttöön kymmenen englannin, ruotsin, saksan, venäjän, espanjan ja suomen kielen kurssia. Palvelussa voi harjoitella puhumista ja kuullunymmärtämistä sekä opiskella kielioppia ja tehdä testejä. Kurseille kirjaututaan kirjastokortin numerolla ja pin-koodilla e-kirjastossa osoitteessa www.helmet.fi/Ekirjasto. Kurseille pääsee mobiililaitteillakin ilman erillistä sovellusta.

Luonnon aarteita

HELSINGIN luontoaarteita esittelevä luontotietojärjestelmä on uudistettu osaksi Helsingin karttapalvelua osoitteessa www.hel.fi/luontotieto. Luontotiedot-osaan on koottu luonnonsuojelualueita ja muita kasvistoltaan, linnustoltaan tai geologisilta arvoiltaan arvokkaita kohteita. Kartan avulla voi suunnitella retken ja tutkia eri paikoissa tehtyjä eläinhavaintoja. Luontotietoja voi tarkastella yhtäaikaaisesti useiden aineistojen, kuten karttapalvelun maaperä- ja kallioperäkarttojen, kanssa.

Käpykätköile

MOBIILIPELI Käpykätköily ja sähköinen karttapalvelu kannustavat liikkumaan ja tutustumaan Keskuspuistoon. Käpykätköily on maksuton selainpohjainen pelisovellus. Pelaaja kerää virtuaalikäpyjä puiston yhdestä infotaulupisteestä ja saa samalla tietoa alueesta. Infotauluisista aukeaa myös puiston sähköinen karttapalvelu, joka sijainnin lisäksi kertoo lähellä olevat mielenkiintoiset kohteet, kuten ulkokuntoilulaitteet. Peli uusiutuu säännöllisesti ja päättyy Keskuspuiston 100-vuotishlavuuden loppuessa joulukuussa.

ULKOILU



KUVA ANTERO AALTONEN

Konalan uudessa lähiliikuntapaikassa voi kirmailun lisäksi vaikka kokeilla tasapainorataa ja trampoliinia.

Liikkumaan kodin lähelle

ULKOILIJOIDEN riemuksi on avattu kolme uutta liikuntapaikkaa. Munkkiniemeen Kadetintie 2:een ja Lautasaareen Lahnalahdentie 4:ään kunnetuilta liikuntapaikoilta löytyy muun muassa juoksurata, tekonurmikenttä, pituushyppypaikka ja kuntoiluvälineitä. Konalan uudessa lähiliikuntapaikassa (Kolsarintie 13) on lisäksi pingispöytiä, koripallokenttä, tasapainorata, trampoliini ja jalkapallominiareena.

Ennestään Helsingissä oli jo 20 lähiliikuntapaikkaa, joissa kuka tahansa on voinut kuntoilla maksutta ja oman aikataulunsa mukaisesti. Laji-

kirjo ulottuu petankista lentopalloon, shakkiin, skeittaukseen ja parkouriin. Kaupunki aikoo rakentaa vielä lisää lähiliikuntapaikkoja esimerkiksi koulujen ja päiväkotien pihalle ja puistoihin, jotta jokaisella olisi kuntoilupaikka mahdollisimman lähellä kotia.

ULKOILUREITTIIEN, liikuntapuistojen ja uimarantojen varrella on lisäksi yli 100 lähiliikuntapaikkaa pienimuotoisempaa ulkokuntoilulaitteita. Niissä on laitteita vatsa- ja selkäpenkistä jalkaprssiin asti.

Liikuntapaikkoja ylläpitävä kaupungin liikuntavirasto selvittää par-

haillaan kyselyn avulla, mitä mieltä ulkoilijat ovat kuntoilupaisista. Osallistamalla kyselyyn pääsee vaikuttamaan muun muassa siihen, mihin kuntoilupisteitä rakennetaan ja mitä laitteita niihin tulee.

Kyselyyn voi vastata 22.9. asti osoitteessa <http://kerrokatalla.hel.fi/ulkokuntoilulaitteet>.

Tietoa kaupungin liikuntapalveluista, -tapahtumista ja -paikoista saa liikuntaviraston nettisivuilta (www.hel.fi/liikunta), jossa on myös viraston Facebook-, twitter- ja YouTube-linkit.

Ryhdy kirjaston kaveriksi

VIELÄ tänä vuonna starttaa keskustakirjaston kehittäjäyhteisön eli Keskustakirjaston kaverien toiminta. Kolmen kymmenen hengen ryhmä ratkoo uuden kirjaston suunnittelukysymyksiä kirjastoväen kanssa ja vaikuttaa näin palveluihin, sisältöihin ja toimintoihin. Muut kaupunkilaiset voivat osallistua kirjaston suunnitteluun verkossa julkaistavien suunnittelutehtävien, keskustelun ja äänestysten avulla. Kehittäjäyhteisöön voi hakea lokakuun puolivälistä marraskuun puoliväliin osoitteessa www.keskustakirjasto.fi. Sivulta löytyy lisätietoa aiheesta.



KUVA ALA ARKITEHTITOIMISTO

Energiaa kuluu vähemmän

HELSINKILÄISTEN energiankulutus on laskenut 10 prosenttia vuosina 2005–2013, ja vuoteen 2020 mennessä tavoitteena on 20 prosentin lasku kaupungin linjausten mukaisesti. Esimerkiksi sähkönkulutus väheni 6 prosenttia asukasta kohden lähinnä energiatehokkaampien laitteiden ansiosta. Liikenteen energiankulutusta pienensi pyöräilyn kultapaosuuden kasvu 11 prosenttiin.

Lähde:
Helsingin ympäristötilasto
(www.helsinginymparistotilasto.fi)

10 %

lasku energian-
kulutukseen.

Rakkaudenosoitus rakennuksille

Kampin kappeli muuttui avaruus-
aluksen lento-
emännän asuksi.



KUVA SAARA SALMI

TUOLLA MALLINUKELLAHAN on päässä ja vyötäisillään Kampin kappeli, hieraisee moni silmiään näinä päivinä Narinkkatorilla. Näyttelytila Laiturilla on esillä kahdeksan asua, joita ovat innoittaneet rakennukset.

"Kannustan pukujen avulla katsoomaan kaupunkia ja erityisesti tutuimpia kulmia uudella tavalla. Eikä tarvitse olla ryppyotsainen! Rakennuksista voi nousta vaikka millaisia mielikuvia", toteaa Helsinki Dresses -näyttelyn toteuttanut **Anne Mustarastas**, joka tekee työksensä teatteripukuja.

Kunkin asukokonaisuuden vierellä on kuva alkuperäisestä rakennuksesta sekä Mustarastaa kirjoittama tarina. Tekijä valitsi mukaan kohteita, jotka inspiroivat häntä, mutta eivät ole tunnettuja – Kampin kappelia lukuun ottamatta.

"Minua alkoi yllättäen pyörryttää kappelissa. Tuntui kuin rakennus olisi liikkunut valon nopeudella ympärilläni. Ajattelin, että kappelihan on kuin avaruusalus, joka kutsuu lentämään henkiseen avaruuteen. Sain siitä idean aluksen lentoemännän retrofuturistiseen pukuun, jonka hameeseen ja hattuun kiersin satiininauhaa."

Herttoniemen uusi metrovalvomo puolestaan innosti Mustarastasta tekemään puvun pleksin palasista. Päänukattoja hän ylistää Paanukuningatar-asullaan.

"Olen bongannut esimerkiksi Eiran sairaalan ja Stockmannin tavaratalon katoilta paanutetut osat, samoin asuinrakennuksesta Katajanokalta. Katse kannattaa ehdottomasti nostaa kadusta", Mustarastas innostaa.

ALKUSYYSÄYS näyttelyyn tuli Mustarastaa ja arkkitehdin käymästä keskustelusta Annankadulla olevasta

koristeellisesta asuinrakennuksesta. Arkkitehti analysoi arkkitehtuuria ja Mustarastas ideoi, millaisen puvun tekisi talosta. Se komeilee nyt näyttelyssä rokokoohenkisenä pukuna pitseineen, tulleineen, tupsuineen ja rypytyksineen. Puvun sisään rakennettu valaistu nukkekoti vahvistaa asuintunnelmaa.

"Muodostin mielessäni kustakin rakennuksesta hahmon pukua varten, samaan tapaan kuin teen teatterissa asuja roolihenkilöille. Käytin toteutuksessa kaikkea osaamistani pukuhistorian tuntemusta ja materiaalitietoutta myöten. Puvuissa on hauraitakin osia, joten niihin ei saa koskea", kertoo tuotemuotoilijan koulutuksen saanut Anne Mustarastas.

Hän haluaa muistuttaa näyttelylleen myös siitä, että ihmiset voivat kokea samankin rakennuksen eri tavoin.

"Meidän pitäisi suvaita arkkitehtuurin erilaisuutta. Näyttely onkin manifesti rakennusten kokemaa ilkeävaltaa vastaan. Ennen kaikkea tämä on rakkaudenosoitukseni Helsingille ja sen arkkitehtuurille."

Helsinki Dresses – Helsingin kauneimpia rakennuksia pukuina -näyttely 1.11. asti Näyttelytila Laiturilla (Narinkka 2, vanha linja-autoasema), avoinna ma–pe klo 10–19, la klo 12–16, vapaa pääsy, laituri.hel.fi, p. 09 310 37390.

Oheistapahtumana on 24.10. kello 17–19 Helsinki Songs -ilta, jossa esiintyvät muusikot Jenna Marie Pietilä ja Ville Särnä. Paikalla on myös Anne Mustarastas kertomassa näyttelystään.

TIINA KOTKA

Kotikaupunkipolut johdattelevat kaupunginosien nähtävyyksille.

Retkellä kotikulm

TEKSTI RITA EKLUND KUVAT RAOUL CHARPENTIER



Alppikylän uudisrakennuksia.



Maunulan
Sorsapuisto.



Jakomäen muinaisranta.



Entisen yleisen saunan tiloissa toimii nykyään Maunulan asukastalo.

illa

Herttoniemen
kartanon puu-
tarha periytyy
1800-luvulta.



M

IKÄ yhdistää Jakomäen muinaisranta, Maunulan Sorsapuistoa ja Tammisalonsa nähtävyyksiä ja niistä

kerrotaan kotikaupunkipolkuoppaissa. Helsingissä on tätä nykyä jo 26 kotikaupunkipolkua eri puolilla kaupunkia.

Kaupunginosia kiertävät kävelyreitit ja niihin liittyvät opasvihkoset ja verkkosivut karttoineen auttavat sekä omaa väkeä että vierailijoita syventämään suhdettaan lähiympäristöön. Kaikkialta löytyy mielenkiintoisia paikkoja, historiaa, luontokohteita, arkkitehtuuria ja tarinoita ihmisistä. Helsinki-info kierteli kolmea reittiä ja suosittelee tutustumaan muihinkin.

JAKOMÄEN JA ALPPIKYLÄN alueella myllertävät muutokset, kertoo alkuvuodesta ilmestynyt kotikaupunkipolku julkaisu osoitteessa www.kaupunginosat.net/suurmetsajakomaki/kotikaupunkipolku. Ostoskeskusta uudistetaan ja 1960-luvulta periytyvä lähiö on saanut kylkeensä uusia, värikkäitä kerrostalokortteleita ja kaupunkipientaloja, jotka nousevat Alppikylän vanhalle huvila-alueelle Lahdenväylän toisella puolella.

Kävelyreitti alkaa liikekeskuksen ja kirkon kuilt. Sen varrella sukelletaan historiaan muun muassa ensimmäisen maailmansodan aikaiseen maalinnoitukseen liittyvässä tukikohdassa. Vanhin kohde löytyy metsäiseltä Jakomäen kallion rinteeltä: laaja kivieliö on viime jääkauden jäljiltä 11 000 vuotta sitten syntynyt Yoldiameren muinaisranta.

MAUNULA-SEURA ponnisti pari vuotta sitten kokoon kotikaupunkipolun, joka koostuu 26 kohteesta ja koulukaa myös Pirkkolan puolelle. Maunulassa näkee varhaisinta 1950-luvun kodikasta lähiörakentamista, jota suunnittelemassa oli aikakauden tunnettuja arkkitehtinimiä. Tunnelmallinen Sorsapuisto lampineen ja Maunulanpuro taimenineen ovat paikallisia luontokohteita.

Pirkkolan pientaloihin kuuluu vanhoja ruotsalaistaloja. Talvisodasta toipuvaan Suomeen lahjoitettiin Ruotsista pari tuhatta pientaloa, joista 150 pystytettiin Britaksen tilan metsäpalstalle, kerrotaan kotikaupunkipolun oppaassa osoitteessa www.maunula.net/kotikaupunkipolku.

Tammisalonsa kotikaupunkipolun synnystä kerrotaan seuraavalla sivulla.

Helkan eli Helsingin kaupunginosayhdistysten liiton verkkosivulle on koottu linkit Helsingin kotikaupunkipoluille osoitteessa <http://helka.net/kotikaupunkipolut>.

Muidenkin kuntien kotiseutupuolista ja teemareiteistä kiinnostuneille löytyy runsaasti tietoa urbaanin retkeilyn portaalista osoitteessa www.kaupunkipolut.fi.



Meren sylissä

TAMMISALOA KIERTÄVÄN KOTIKAUPUNKIPOLUN tiedot on vastikään saatu koottua julkaisukuntoon. ”Ensimmäinen opastettu koekävely järjestettiin Helsinki-päivänä kesäkuussa”, kertoo **Arja Björkman**, joka **Liisa Saarelaisen** kanssa on työstänyt Tammisalo-Seuran tuottamaa polkua.

Reitin komein kohde on epäilemättä Herttoniemen kartano. Mukaan mahtuu niin Porolahden rantapuistoa ja kauniita kanavanäkymiä kuin lukuisia viehättäviä huviloita, joilla kullakin on oma tarinansa.

”Tammisalolla on pitkä historia ja eri-ikäistä rakennuskantaa, mikä kookutti ja innosti minut mukaan. Kirjoittaminen oli suurin puristus, kohteiden kuvaaminen taas todella hauskaa. Uskomattoman paljon työtä näinkin pienen, 48-sivuisen vihikosen tekemisessä on ollut, mutta onpa minulle ainakin selvinnyt asuinpaikkani historia”, kuvailee Björkman, jonka varsinainen päivätyö on Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkistossa.

Vielä puuttuu viimeinen ponnistus: vihkonen pitäisi painattaa ja kääntää ruotsiksikin sekä nettisivut julkaista. ”Seuralla eivät rahat riitä, joten nyt alamme hakea apurahaa hanketta varten. Aikaa tässä on kulunut reilu vuosi. Kaikki on tehty omin voimin.” ■



Tammisalon kanava kunnostettiin vuonna 2001. Aiempi Strömsin salmi oli mataloitunut kulkukelvottomaksi jo 1700-luvulla.

Ikinuori Kontula juhlii

TEKSTI **TIINA SANDBERG** KUVA **ULLA-MAIJA ALANEN**

HELSINGIN kenties nimekkäin lähiö Kontula täytti jo maaliskuussa virallisesti 50 vuotta, mutta tapahtumia ja toimintaa on suorastaan hengästyttävä määrä koko juhluvuoden ajan.

Elokuun loppuun – vuoden huipentumaan KontuFestareihin – mennessä on ehditty jo nauttia muun muassa konserteista, teatterista, valokuvista, kuvataiteesta, festareista, kirjallisuudesta ja politiikasta. Menoa ja meininkiä riittää aina

joulukuulle asti.

Kontula on tyypillinen 60-luvulla rakennettu lähiö, vastaus suuren muuttoliikkeen asutopulaan. Parhaimmillaan asukkaita on ollut 20 000.

”Lähiö oli aikanaan unelmien täyttymys sinne muuttaville. Asunnot olivat isoja, oli kaukolämpö, vesijohtovesi ja sähkö, mahdollisesti jopa hissi. Kontulassa olivat ostarin valmistuttua 1967 palvelut lähellä mutta myös väljyyttä ja luontoa”, asukasaktiivi ja historian tutkija **Jouko Kokkonen** selittää.

Kontulaan muutti lapsiperheitä ja nuoria pareja sekä esikaupungeista että Helsingin keskustasta, esimerkiksi omakotitalojen yläkerroista tai alivuokralaisasunnoista. Uusi koti saattoi olla jopa sadan neliön kokoinen. Voi hyvin uskoa miten ylelliseltä se on tuntunut.

Asumisen vaatimustaso on muuttunut ja asukkaita on enää runsaat puolet huippuvuosista, mutta yhä Kontula tarjoaa väljyyttä, luonnonläheisyyttä ja yhteisöllisyyttä.

”Aikoinaan asukkaat rakennuttivat tänne oman yksityisen yhteiskoulun ja Kontula-lehtikin ilmestyi viikoittain. Aivan samanlaista yhteisöllisyyttä ei toki enää ole, mutta esimerkiksi jalkapalloseura FC Kontu, ostarin yrittäjät, Kontula-seura, KontuFestarit ja alueen koulut kokoavat yhä ihmiset yhteen”, Kokkonen jatkaa.

KontuKeskus ry:n toiminnanjohtaja ja juhluvuoden pääkoordinaattori **Larri Helminen** on asunut Kontulassa 20 vuotta. Hänen mielestään 90-luvun laman jälkeen ollaan kaiken aikaa menossa kohti parempaa.

”Kontula on mainettaan parempi. Puhallamme täällä yhteen hiileen, ostari jaksaa hyvin, meininki on eläväistä ja asukkaat viihtyvät.”

Syksyn tapahtumista Kokkonen ja Helminen odottavat yhtä ylitse muiden: ylipormestarin asukasilta. Kokkonen toivoo, että vihdoinkin päästäisiin toteuttamaan ostarin alueen uudistusta.

”On hienoa, että päästään keskustelemaan **Jussi Pajusen** kanssa ajankohtaisista asioista. Toivon ja uskon, että paikalle saapuu paljon ihmisiä.” ■

Ylipormestarin asukasilta pidetään 18.9.

☎ Lisätietoa juhluvuoden tunnelmista ja tulevista tapahtumista: www.mellunkyla.fi



Asukasaktiivit Jouko Kokkonen (vas.) ja Larri Helminen olivat tyytyväisiä 12. kerran järjestettyyn KontuFestariin: ”Epävakaisesta säästä huolimatta jälleen kerran onnistunut tapahtuma”.

Lähes puolet naisista on kokenut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa. Apua voi saada anonyymistikin.



Jenni Tuominen (vas.) ja Ljudmila Kettunen kannustavat väkivaltaa kokeneita naisia hakemaan apua.

Väkivaltaa kokeneille tukea

TEKSTI JA KUVAT PÄIVI ARVONEN

SUOMI on naisille yksi Euroopan väkivaltaisimmista maista. Yli 15-vuotiaista naisista 47 prosenttia on kokenut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa, selviää Euroopan Unionin perusoikeusviraston laajasta tutkimuksesta. Siinä mukana olleista 28 EU-maasta vain Tanskassa naiset kokevat enemmän väkivaltaa.

Monet asiantuntijat uskovat, että suomalaisissa kodeissa on väkivaltaa enemmän kuin tilastot kertovat, koska moni nainen ei uskalla hakea apua.

"Jokaisella on oikeus elää turvallista ja väkivallatonta elämää. Asiasta puhuminen on ensimmäinen askel väkivallan kierteen katkaisemiseen. Ongelman kanssa ei kannata jäädä yksin, koska ongelmasta on mahdollista puhua luottamuksellisesti ympäristössä, jossa tulee kuulluksi ja saa tukea", sanoo Naisten Linjan ehkäisevän ja korjaavan väkivaltatyön suunnittelija Merja Rankinen.

Naisten Linja on valtakunnallinen ja maksuton auttava puhelin väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille naisille ja tytöille sekä heidän läheisilleen. Puhelua tulee vuosittain noin 1100–1300. Vuoden alussa otettiin käyttöön lauantapäivystys ja syyskuussa sunnuntapäivystys.

"Naisten Linja tarjoaa mahdollisuuden puhua kokemuksistaan anonyymisti. Linjalla kuunnellaan ja tuetaan sekä ohjataan tarvittaessa muiden

palvelujen piiriin", Rankinen kertoo.

Helsingin kaupunki rahoittaa Naisten Linjan avoimia Päänavaus-ryhmiä, joihin osallistuminen on maksutonta eikä vaadi ennakkoilmoittautumista. Näissä vertaistukiryhmissä voi jakaa kokemuksia ja saada tietoa oikeuksistaan. Keskustelua ohjaa aina kaksi ammattilaista.

VÄKIVALTAAN on tarjolla apua niillekin, joiden kieli- taidossa ja maan tuntemuksessa on puutteita.

"Maahanmuuttajanaisten kokema väkivalta ei yleensä näy tilastoissa. He eivät aina tiedä, että perheväkivalta on Suomessa rikos eikä heidän suomen kielen taitonsa riitä avun hakemiseen", kertoo Monika-Naiset liitto ry:n turvakoti Monan johtaja Ljudmila Kettunen.

Monika-Naiset liitto tarjoaa tukea ja apua väkivaltaa kokeneille maahanmuuttajanaishille valtakunnallisen ympärivuorokautisen auttavan puhelimen, voimavarakeskuksen ja turvakodin avulla. Palveluja käytti viime vuonna naisia 60 maasta. Apua ja neuvontaa tarjotaan mahdollisuuksien mukaan asiakkaiden äidinkielellä. Henkilökunta osaa 13 kieltä ja tarvittaessa tulkkausapuna käytetään koulutettuja vapaaehtoisia tai ammattitulkkeja.

"Toivoisimme, että ihmiset puuttuisivat naapurustossaan näkemiinsä ja kuulemiinsa ongelmiin.

Väkivalta ei kuulu mihinkään kulttuuriin", sanoo Monika-Naiset liitto ry:n toiminnanjohtaja Jenni Tuominen.

Kettunen ja Tuominen muistuttavat, että apua voi hakea vaikka netistä kirjaston koneella tai soittamalla nimettömästi. ■

Lisätietoa

NAISTEN LINJA, www.naistenlinja.fi, auttava puhelin 0800 02400 ma–pe klo 16–20 ja la–su klo 12–16. Päänavaus-ryhmä kokoontuu tiistaisin kello 18–19.45 parillisina viikkoina 9.12. asti Naisjärjestöjen Keskusliiton tiloissa osoitteessa Fredrikinkatu 39 C 22. Lisätietoja sähköpostitse: toimisto@naistenlinja.fi.

MONIKA-NAISET, www.monikanaiset.fi, 24 h auttava puhelin 09 629 2304, lisätietoja vertaistukiryhmistä ja muusta toiminnasta sähköpostitse: info@monikanaiset.fi.

KRIISIPÄIVYSTYS tukee ja neuvoo ympäri vuorokauden numerossa 09 310 44 222, sosiaalipäivystyksen numero on 020 696006. Lisätietoa Helsingin kaupungin sosiaali- ja kriisipäivystyksestä saa osoitteesta www.hel.fi/sote ☎ Päivystys ☎ Sosiaali- ja kriisipäivystys.

MUITA AUTTAJIA: www.naistenlinja.fi ☎ Muita auttavia tahoja.

Jos vanhemmat harkitsevat eroa tai ovat eroamassa ja tarvitsevat neu-
asumiseen ja tapaamiseen liittyvissä asioissa, perheasioiden sovittelu



Erosolmuja auki sovite

TEKSTI **TELLERVO KATZ** KUVAT **MARJA VÄÄNÄNEN**

PERHEASIOIDEN sovittelulla van-
hempia tuetaan löytämään yh-
dessä ratkaisuja, joissa lapsen
tarpeet tulevat huomioituiksi
mahdollisimman hyvin.

"Helsingissä perheasioiden
sovittelua hoitavat perustyon-
sä ohella tehtävään nimetyt kokeneet sosiaalialan
ammattilaiset. Sovittelua tarjotaan myös ruotsiksi
ja englanniksi. Tarvittaessa perheelle järjestetään

tulkki keskusteluihin. Sovittelu on lakisääteistä
kunnan tarjoamaa ilmaista sosiaalipalvelua", ker-
too perheoikeudellisten asioiden päällikkö
Katja Niemelä.

Asiakkaat voivat ottaa yhteyttä suoraan sovitte-
lijoihin ja varata heiltä ajan keskusteluun.

"Virastomme nettisivuilta löytyvät kaikkien
kahdeksan sovittelijan nimet ja yhteystiedot. Li-
säksi lastenvalvojat ohjaavat luoksemme perheitä,
joilla on lasten huoltoa ja tapaamisia koskevaa eri-

mielisyyttä", kertovat sovittelijat **Tuula Eneberg** ja
Kari Väisänen.

SOVITTELUUN pääsyn edellytyksenä on, että mo-
lemmat vanhemmat haluavat etsiä ratkaisua neu-
vottelemalla. Sovittelu on vapaaehtoista ja tarjo-
aa neutraalin ympäristön vanhemmille suunnitella
elämää eteenpäin.

"Kun henkilö soittaa meille ja haluaa sovitte-
luun, juttelemme jonkin aikaa, jotta voimme yh-

voja lapsen huoltoon,
auttaa.



☎ **Sovittelijat Kari Väisänen ja Tuula Eneberg sanovat, että heidän tehtävänä on avata keskustelua ja rohkaista vanhempia miettimään eri ratkaisujen hyviä ja huonoja puolia lapsen näkökulmasta.**

llen

dessä arvioida, onko sovittelulle edellytyksiä. Tarvittaessa ohjaamme perheen muualle”, sanoo Kari Väisänen.

Sovitteluun otetaan yleensä perheitä, joilla on alaikäisiä lapsia.

”Keskitymme lapsiperheisiin, koska kyse on lapsen parhaaksi toimimisesta. Emme hanki perheistä etukäteen tietoja eikä meillä ole tietojensaantioikeutta. Joskus asiakkaat kysyvät, voisivatko he lähettää sähköpostia etukäteen, mutta sitä

Lapsella on oikeus myönteiseen vuorovaikutukseen kummankin vanhemman kanssa.

emme halua. Kun vanhemmat tulevat tänne yhdessä, heillä on kummallakin yhtäläiset mahdollisuudet kertoa huolensa ja toiveensa käsiteltäviä asioista.”

Tapaamisista ei jää kirjallista tietoa, jota voisi käyttää myöhemmin esimerkiksi tuomioistuimessa. Keskustelu on luottamuksellista. Sovittelijoita ei voi pyytää oikeuteen todistajiksi.

Reilun tunnin kestäviä sovittelutapaamisia on enimmillään 5–6 kertaa. Niiden aikana vanhemmat voivat esimerkiksi miettiä, mitä erosta ja sen tuomista muutoksista pitää kertoa lapsille. Usein vanhempia huolestuttaa, miten lapset reagoivat eroutukseen ja kuinka heitä voi tukea eron eri vaiheissa. Vanhempien on hyvä suunnitella, miten vaihtotilanteet hoidetaan niin, että ne olisivat lapselle turvallisia ja helppoja. Sovittelija osaa kertoa, kuinka eroprosessi etenee ja mitä kannattaa ottaa huomioon asioista sovittaessa.

Sovittelussa vanhemmat pohtivat keskinäiseen yhteistyöhön ja tiedonkulkuun liittyviä kysymyksiä. Vanhemmat voivat eron jälkeen toivoa, ettei tarvitsisi enää olla tekemisissä entisen puolison kanssa. Vanhemmuuden takia yhteys puolisoitten välillä jatkuu kuitenkin vähintään lapsen täysi-ikäisyyteen saakka.

”Erossa vanhemmat joutuvat rakentamaan puolisonsa kanssa uudenlaista vanhemmuussuhdetta. Vanhemmuus ei pääty eroon, vaan muuttuu muotoaan”, sanoo Katja Niemelä.

Sovittelijoiden tehtävänä on Väisäsen ja Enebergin mielestä keskustelun avaaminen ja vanhempien rohkaistaminen miettimään eri ratkaisujen hyviä ja huonoja puolia lapsen näkökulmasta.

”Lain mukaan lapsella on oikeus myönteiseen ja läheiseen suhteeseen kummankin vanhemman kanssa ja vanhempien pitää pyrkiä tähän omalla toiminnallaan”, painottavat Väisänen ja Eneberg.

VARSINAISIA sopimuksia ei sovittelussa tehdä, mutta joskus keskusteluista tehdään muistiinpanot. Vanhemmat voivat ottaa ne mukaansa lastenvalvojalle, joka vahvistaa huolto- ja tapaamissopimukset. Jos vanhempien on vaikea päästä yhteisymmärrykseen, he voivat tehdä keskenään epävirallisia kokeilusopimuksia. Niillä kerätään kokemuksia sovitun käytännön toimivuudesta sekä lapsen että vanhempien kannalta. Määräajan kuluttua kokemuksia käsitellään yhdessä sovittelijan kanssa.

Sovitteluun tulevilla vanhemmilla ei välttämättä aina ole riitatilanne. He ehkä vasta harkitsevat eroa. Siinä vaiheessa he voivat pohtia sovittelijan kanssa, mikä merkitys eroamisella on lapselle ja mitä pitäisi huomioida, jos perhe muuttuu erilleen. Tärkeää on miettiä yhdessä, miten lapsia voi tukea eroprosessin aikana.

Voiko sovittelu ehkäistä eroja? Siihen Tuula Eneberg ja Kari Väisänen toteavat, että jos vaikuttaa siltä, että sovitteluun tulevan parin eroratkaisu on vielä epäselvä, vanhemmat voidaan ohjata pari- ja perheterapiaan.

Perheoikeudellisten asioiden päällikkö Katja Niemelä kertoo, että sovittelu on avioliittolain mukaista kunnan palvelua asukkaille.



SOVITTELUUN voi hakeutua myös silloin, kun vanha sopimus tai oikeuden päätös vaatii tarkistamista. Lasten kasvaessa heidän tarpeensa muuttuvat. Samoin asumiseen, kouluun tai työpaikan vaihtokseen liittyvät muutokset voivat vaikuttaa arkeen niin, että tarvitaan uusia järjestelyjä. Jos toinen tai molemmat vanhemmat aloittavat uuden parisuhteen, saattaa muuttunut tilanne vaatia keskustelua.

Jos vanhempien välinen yhteydenpito on niukkaa, voi syntyä väärinkäsityksiä. Pahimmillaan lapsi joutuu riitakapulaksi ja viestinviejäksi. Silloin tarvitaan uusia sääntöjä siitä, miten vanhemmat ovat toistensa kanssa tekemisissä, jotta lapselle ei synny lojaalisuusristiriitaa. Vanhempien riitojen vähentyminen lisää lasten hyvinvointia.

Tuula Eneberg ja Kari Väisänen toteavat, että usein sovittelu kantaa myönteistä hedelmää, vaikkei aina johtaisikaan yhteisymmärrykseen. Vanhempia on aiheellista kiittää siitä, että tulevat sovitteluun, koska se kertoo yhteistyöhalusta. Erovanhemmuuden opettelu on joka tapauksessa jatkuva prosessi ja vaatii kummaltakin vanhemmalta joustavuutta. ■

Perheasioiden sovittelu

Perheasioiden sovittelu on avioliittolain mukaista kunnan lakisääteistä sosiaalipalvelua eroa harkitseville, eroamassa oleville tai jo eronneille vanhemmille. Sovittelussa käsitellään lapsen huoltoon, asumiseen ja tapaamiseen liittyviä kysymyksiä. Omaisuuden ositusta tai elatusapua sovittelussa ei käsitellä. Sovittelu on maksutonta.

Asiakasmäärät kasvavat koko ajan. Esimerkiksi vuonna 2010 sovittelussa kävi 150 perhettä ja vuonna 2013 heitä oli 369. Sovitteluun ei ole pitkiä jonoja. Tapaamisajan saa yleensä parissa viikossa ja peruutusajan voi saada samalle viikolle.

Lisätiedot: www.hel.fi/sote ☎ **Palvelut A-Ö** ☎ **Perheasioiden sovittelu** ☎ **Perheasioiden sovittelijat (palkki oikealla)** ja www.eroneuvo.fi

Palkittu lastensairaalan edistäjä **Anne Berner** tuntee omakohtaisesti perheiden hädän.

Vastuuiden kantaja

TEKSTI TIINA KOTKA KUVA PERTTI NISONEN

ANNE BERNERIÄ ei ole koskaan työteltty, ei edes 25-vuotiaana toimitusjohtajana. Syyn ymmärtää, kun kohtaa hänen raudanlujan katseensa ja kädenpuristuksensa. Vastikään hän kätteli kaupunginjohtajaa vastaanottaessaan kultaista Helsinki-mitalia kaupungin hyväksi tekemästään työstä. Samaan syysyn Stadin Slangi ry valitsi hänet Stadin Friiduksi.

"Molemmat ovat hienoja tunnustuksia, mutta tulevat etuajassa, koska lastensairaala ei ole valmis. En uskalla siksi täysin antautua niiden arvoiseksi. Tässä näkyy Saksalaisen koulun kasvatus: kovin on ankaruutta itseä kohtaan. Toki ymmärrän tunnustukset kannustavina ja otan ne kiitollisena vastaan."

Berner ei ole säästellyt voimiaan sairaalanhanketta ja sen tukisäätiötä vetäessään – tyypilliseen tapansa. Hänen työpäivänsä ovat jo vuosia venyneet 12-tuntisiksi. Perheyryitys on haukannut ajasta leijonanosan, mutta siivunsa on vienyt myös hallitustyöskentely useassa yrityksessä ja liitossa. Vapaata on ollut lähinnä lauantaisin, jos silloinkaan. Mistä moinen tahti juontaa ja voimia siihen riittää?

"Minulla on intohimo näihin asioihin. Luottamustehtävät auttavat myös pysymään ajan hermolla ja kehittymään. Kun on työskennellyt ikänsä samassa perheyrytyksessä, täytyy olla tarkkana, ettei näköala kavennu", Berner viittaa Vallila Interiöriin, jonka pääomistaja ja hallituksen puheenjohtaja hän on.

UUDEN LASTENSAIRAALAN rakennustyöt on saatu käyntiin ja lahjoitusvarat ylittävät jo tavoitellun 30 miljoonan euron rajan. Yli miljoona suomalaista on osallistunut keräykseen.

"Se on upeaa. Yhteiskunnan varat eivät riitä nyt kaikkeen, velka kasvaa ja tarvitaan rakenteellisia uudistuksia. Voi kysyä, tarvitseeko kunnallisen toimijan olla maailman paras kiinteistönomistaja. Äitinä pidän tärkeämpänä sitä, että se tarjoaa lapsille parasta hoitoa, mitä se on tehnytkin."

Berner puhuu kokemuksesta, sillä hän vietti aikanaan Lastenkliniikalla pitkiä aikoja esikoispoikansa kanssa.

"Se ei ollut silti kantava syy lähteä vetämään sai-

raalahanketta. Voisin soimata itseäni, etten jo 20 vuotta sitten tarttunut tilaongelmiin. En osannut, mutta nyt osaan, ja on tärkeää auttaa silloin kun voi. Jokaisen suomalaisen tulisi kantaa yhteiskunnallista vastuuta tässä, se on velvollisuutemme, ja lapsissa on tulevaisuutemme."

Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö on ollut Bernerin mielestä hedelmällistä.

"Saamme hyödynnettyä molempien tietotaitoa ja nopeutetulla aikataululla maailman parhaan lastensairaalan. Sitä tullaan katsomaan ulkomaita myöten lääketieteellisen osaamisen, arkkitehtuurin ja asiakaslähtöisyyden vuoksi. Vanhemmat ovat osallistuneet suunnitteluun ja myöhemmin aloittaa lapsiraatikin."

Berner toivoisi ylipäätään lisää yhteistyötä ja tapaamispaikkoja eri alojen kesken aina kulttuuria, tiedettä, elinkeinoelämää ja julkista sektoria myöten.

"Kohtaamisista voi syntyä kaivattuja innovaatioita ja uusia toimintatapoja. Kaupungin perustama yrittäjien palvelukeskus on hyvä päänavaus, joskin toivoisin Yrityslinnaan foorumin omistajuudellekin."

KAUPUNGIN on syytä olla Bernerin mielestä monikulttuurinen yrityksiltäänkin. Silloin työvoimaa riittää, kulttuurit kehittyvät ja suvaitsevaisuus lisääntyy ymmärryksen kasvaessa. Kulttuurimuurit ovat hänelle tuttuja sveitsinsaksaa äidinkielenään puhuvana Sveitsin kansalaisena ja sveitsiläislähtöisen yrityksen edustajana.

"Vaikka synnyin ja kasvin Helsingissä, en saanut teini-iässä työlupaa. Sitten ensimmäinen työlupani myönnettiin kahdeksi vuodeksi ja vain Vallilaan. Onneksi hallintokäytännöt ja asenteet ovat parantuneet."

Bernereiden sisustus- ja tekstiilialan yritys toimii yhä samassa punatiilisessä kiinteistössä, jonka Annen isoisä rakennutti Vallilaan vuonna 1939.

"Ei tule kuuloonkaan muuttaa Nilsinäkadulta, vaikka nykyään on muotia myydä toimitilat ja asettua vuokralle. Paikka on olennainen osa yrityksemme identiteettiä, ja juuret ovat meille tärkeät, vaikka kansainvälisiä olemmekin."

BERNERIN OMA identiteetti on sekoitus stadilaisuutta, sveitsiläisyyttä ja nykyistä espoolaisuutta. Hän

asui lapsuutensa Tähtitorninmäellä ja nuoruutensa Lauttasaareissa, jossa viihtyi vielä perheen perustettuaankin. Yksi kasvupaikoista, Helsingin Saksalainen koulu, vaikuttaa yhä hänen arkeensa.

"Kuulun kouluyhdistyksen hallitukseen. Yli 130-vuotias opinahjo on vanhin Saksan tukemista kouluista ulkomailla. Koulun kasvattina istun vielä nykyisinkin selkä suorana, nousen seisomaan uusia ihmisiä tavatessani ja pidän kädet pois taskuista."

Kasvuikä kulmat ovat hänelle rakkaita, varsinkin Esplanadi, "jonka vilinässä voi unohtaa itsensä ja nauttia siitä upeudesta, mitä kaupunki on". Moni asia on muuttunut edukseen.

"Helsinki on kehittynyt kävely-, pyöräily- ja puistoystävälliseksi. Kun olin lapsi, ei saanut astua viheriöille tai tuli puistotietä häätämään. Julkisten tilojen saavutettavuutta on parannettu. Tapahtumia järjestetään enemmän. Informaatio on parempaa ja tiedonkulku avoimempaa."

NUORUUTEEN toi dramaattisen käänteen äidin sairaus ja kuolema. Tytär kantoi vastuuta äitinsä hoidosta ja veljiensä kasvatuksesta. Lääketieteen opinnot vaihtuivat kauppatieteisiin perheyrytyksen vuoksi. Omat kolme poikaansa Berner on koettanut kasvattaa itsenäisiksi – tai sellaisiksi he ovat kasvanut väijäämättä.

"Enhän ole edes koskaan kotona. Ainoan kesälomaviikkoni sentään vietimme koko perheen voimin reissaten vanhalla matkaveneellä."

Bernerin kasvatusajattelu ei taida ylipäätäänkään kulkea käytetyimpiä latuja. Hän haluaa lapsien oppivan kaaoksensietokykyä ja johtajuutta.

"Heitä tulisi harjaannuttaa myös esilläoloon, keskusteluun, luovuuteen ja kyseenalaistamiseen. Nyt korostetaan kuuliaisuutta ja ulkooppimista, vaikka tarvittaisiin tiedon etsimistä ja soveltamista."

Vapaa-ajallaan Berner lukee mielellään. Tai pyykkää ja silittää, sillä pesemättömät ja rypyiset vaatteet ovat hänelle kauhistus.

"Silittäessä kokoan tai nollaan ajatuksiani. Luokemalla pääsen irti töistä ja haen ymmärrystä asioihin. Kuntosalilla saan purettua fyysisistä paineista. Kuuntelen mielelläni oopperamusiiikkia, ja olen iloinen siitä, että Helsingissä on hyvä ja mielenkiintoinen ooppera, ja hieno balettikin." ■

**”Lapsille pitäisi opettaa
johtajuutta, luovuutta ja
kaaoksensietokykyä.”**



Laulusta voimaa!

Kuoronjohtaja, musiikkineuvos **Marjukka Riihimäki** houkuttelee helsinkiläisiä laulamaan.

HALUAN laululla koskettaa erilaisia yleisöjä. Toisaalta laulajille itselleen kuorolaulu voi olla eheyttävää, sillä yhteislaulu on parhaimmillaan yhteisöllistä itsetunnon kohottamista.

Varhaislapsuudessani en olisi saanut soittaa lainapianoamme, mutta kerran pääsin salaa soittamaan. Se kuulosti niin hyvältä, että minäkin pääsin sisään musiikin maailmaan. Sain aloittaa pianotunnit kuusivuotiaana.

OPISKELUVUOSINA lauloin taustoja muun muassa **Katri Helenan**, **Kirkan**, **Irwinin** ja **Markku Aron** kappaleisiin. Kuoromatkalla Saksaan tutustuin kanttori-urkuri **Ilmoon**. Muutaman vuoden kuluttua muutimme asumaan Töölön Tunturikadulle. Tuntui helpottavalta, kun olimme molemmat työssä musiikin parissa.

Olin valmistuttuani musiikinopettajana useassa koulussa. Sibelius-lukiossa tunsin tullessi paratiisiin. Aloin johtaa kahta kuoroa ja suuntauduin musiikinopettajana kuorojen johtamiseen. Opetin Sibelius-lukiossa kolmekymmentä vuotta. Siellä kävivät lukionsa myös kaikki kolme lastani. Kaksi

vuotta sitten jäin eläkkeelle, mutta kuorojen johtamista en ole voinut jättää.

PHILOMELA-KUORO perustettiin vuonna 1984 naislaulajille, joita on nelisenkymmentä. Olemme teokssissamme yhdistäneet kokeellisia koreografioita lauluun. Philomela voitti heinäkuussa World Choir Games -kisoissa kuorojen maailmanmestaruuden. Johdan tätä kuoroa, samoin kuin Klemetti-Opiston Naiskuoroa, jonka kanssa Philomela on laulanut vuodesta 1988.

Grex Musicus perustettiin Sibelius-lukion entisten oppilaiden aloitteesta vuonna 1991. Se on helsinkiläinen sekakuoro, jota johdan. Kuoron ohjelmistoon kuuluu useiden eri tyyllilajien kappaleita. Grex Musicus lauloi muun muassa taustaa **Cheekin Kyynleet**-kappaleessa elokuisessa konsertissa Olympiastadionilla.

TAITEELLISENA JOHTAJANA minulla on visiot siitä, mitä haluan saavuttaa. En välitä, vaikka näkemysten toteuttaminen on usein työstä, ja voin välillä väsyä. Suurten ihmisjoukkojen johtaminen on oma vaativa lajinsa. Ihmisten kanssa toimiminen ja heidän avaamisensa sekä sitouttamisensa laulamiseen kysyy kypsyttää ja kokemusta ennen kaikkea minulta itseltäni.

Olen opettanut kuorolaisille, että ajatukset ja energia suunnataan aina kohti yleisöä. Esiintyessämme olemme täysillä läsnä. Laulaminen ja esiintyminen antavat lisää energiaa. Se onkin hyvä, sillä matkustamme kuorojen kanssa ympäri maailmaa. Lisäksi musiikkialan kilpailuissa tuomarina toimiminen vie minut kaukomaille saakka.

KÄYN LAULATTAMASSA ikäihmisiä Pikku-Huopalahdessa palvelukoti Wilhelmiinassa. Neljä vuotta sitten aloin johtaa siellä kuoroa nimeltään Muistaakseni laulan. Perustin sinne myös uuden seniorikuoron **Laulusta voimaa!**

Laulatan myös muistisairaita, jotka eivät enää välttämättä muista tämän päivän asioita tarkasti, mutta laulujen sanat tulevat ulkomuistista aivan vaivattomasti. Laulaminen selvästi virkistää heitä, koska ryhdit oikeenevat, silmät rupeavat tuikkiimaan, posket alkavat punoittaa ja ilmeet aukenevat. He muuttuvat ihan silmissä läsnäoleviksi.

Ystäväni **Pirkko Lahden** kanssa kehittelemme tapahtumaa nimeltään Helsinki laulaa. Se on tarkoitettu ihan kaikille. Neljän vuodenajan aikana laulamme neljässä paikassa lyhyitä tuokioita kaikille tuttuja peruslauluja kouluajoilta.

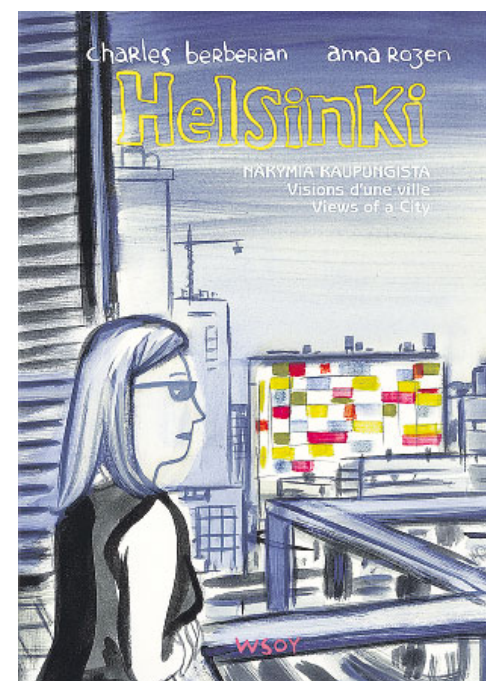
RAKASTAN Senaatintoria, sillä sen monumentaaliset portaat ovat kuin luodut kuorojen esiintymisiin ja kivisinä ne vielä vahvistavat ääntä. Viime vuonna Kuorojen kierroksen lopuksi lauloimme kappaleen **Kalliolle kukkulalle**. Kaupunkia ihailevat turistit ihmettelivät, kun sadat ihmiset lähtivät yhteislaulun jälkeen Senaatintorilta hymyillen. Laulun kosketessa on kuin silkkikangas laskeutuisi ihmisten ylle kooten heidät vielä tiiviimmin yhteen.

TOIMITTAJA **NINA RINTALA**

Kirjoitussarjassa erilaiset helsinkiläiset kertovat suhteestaan pääkaupunkiin.

LUKUKOKEMUS

Ranskalainen katse Helsinkiin



RANSKALAINEN sarjakuvataiteilija **Charles Berberian** ja kirjailija **Anna Rozen** ovat kierrelleet kesäistä Helsinkiä ja tallentaneet havaintonsa ominataiseksi matkaoppaaksi.

Berberian on aiemmin tehnyt useista kaupungeista viehättäviä piirroksia kollegansa **Philippe Dupuyn** kanssa, ja kaksikko ehti aloitella Helsinginkin hanketta. Kumppanin vaihtuminen muutti kirjan luonnetta: mukaan tuli Berberianin yli sadan piirroksen ohien lyhyitä ranskankielisiä tekstejä, jotka on käännetty myös englanniksi ja suomeksi.

Helsinkiläiselle kotikaupunki näyttyy kirjan kuvissa sekä tunnistettavana että hauskaasti hiukan eksootisenä. Vaikka piirroksissa on niukasti värejä ja runsaasti laveasti levitettyä harmaata pintaa, ne ovat täynnä sävyä ja sävähdyttävää valoa.

Berberian on tavoittanut osuvasi myös kaupungin asujamiston perustyyppisiä Hakanien torilla, Kallion kaduilla ja eteläisen Helsingin kahvilterasseilla. Päiväkirjamaiset tekstit eivät yllä kuvien tasolle, mutta auttavat ehkä vierailijoita sanoittamaan omia vaikutelmiaan kaupungista.

RITA EKELUND

Charles Berberian, Anna Rozen: *Helsinki – näkymiä kaupungista. Visions d'une ville. Views of a City.* WSOY 2014.

Teokseen liittyvä näyttely on esillä Kampissa kaupunkisuunnitteluviraston Laiturilla (Narinkka 2, vanha linja-autoasema) 27.9. asti.
<http://laituri.hel.fi>

Marjukka Riihimäki palkittiin musiikkivaikuttajan ansioistaan kultaisella Helsinki-mitalilla kesällä.



Kissamaista menoa



UUOTALO kutsuu syys-
lomalaiset tutustu-
maan lumileopardi-
en suojeluun kissamai-
sessa hengessä 17.10.
kello 11–15. Elokuviin,

luennolle tai työpajoihin voi tulla vaika
kissaeläimeksi pukeutuneena. Vapaa
pääsy. Paras leopardiasu palkitaan va-
paalipuilla *Eläimelliset laulut* -konserttiin

lauantaina 25.10. kello 15. Vuotalon gal-
leriassa on esillä 2.–31.10. Korkeasaari
125 vuotta – Vuoristojen aave lumileo-
pardi -näyttely.

Tapahtumapäivänä Vuosaaren kirjas-
tossa on pääkaupunkiseudun eläinsuo-
jelu yhdistyksen valokuvanäyttely, joka
esittelee Sari Valtasen ottamia kuvia hä-
nellä hoidossa olevista luonnonvaraisis-
ta eläimistä.



Menoksi



KUVAT TERO AHONEN, OTTO SANTALA, ANTON SUCKSDORFF



Eija Ahvo ja
Soili Perkiö



Kiitolaukkaa
kipitikoikkaa

Juhlat Malmitalolla

MALMITALO viettää 20-vuotisjuhlaa
sunnuntaista sunnuntaihin 28.9.–5.10.
Kaikkiin esityksiin on vapaa pääsy. Täs-
sä on poimintoja ohjelmasta:

28.9. klo 11 ja 30.9. ja 2.10. klo 10 Loiske
Ensemble: Kiitolaukkaa kipitikoikkaa

28.9. klo 17 Jazz'n Jam: Eero Koivistoi-
nen & Seppo Kantonen Duo,
arkipäivisin klo 15–15.30 Pohjois-Hel-
singin musiikkiopiston kahvilakonsertti
ja klo 15.30–18 Käsityökahvila

30.9. klo 17.30 yhteislaulujen juhlailla
ja klo 18 neulotaan ja kuunnellaan Tove
Janssonin novelleja

1.10. klo 9 lastenoppera Ferdinand-
härkä, klo 18 oppia ja oivalluksia, klo 19
esiintyy Black Lizard

2.10. klo 14–15 Kielikahvila teemalla
juhlat ja klo 18 torstaielokuvana Eede-
nistä pohjoiseen

3.10. klo 9 ja 10.30 ruotsinkieliset
lastenesitykset, klo 16–20 ohjelmaa
nuorille ja klo 18 elokuva Kino Heliok-
sessa

4.10. klo 10–14 Muksukemut – ohjel-
maa lapsenmielisille, kuten Viirun syn-
tymäpäivät -näytelmä ja Pellekaija
Pum. Helsingin taidemuseo on kylässä
kello 10–20.30 ja noin kello 20 tuliesi-
tys. Kino Helios esittää lastenelokuvan

kello 14. Kello 18
esiintyvät How
Many Sis-
ters & Kir-
mo Lintin-
nen.

5.10. klo 14
My Fun-
ny Va-
lentine –
Duettoja
ja romans-
seja ja klo 18
syksyisiä balla-
deja.

Pitkin viikkoa on yllätystapahtumia
ja -työpajoja. Paikkavaraukset osoit-
teesta malmitalo.tuotanto@hel.fi, va-
paalippuja konsertteihin ovelta noin
tuntia ennen esitystä.



How many
sisters

KUVA UUPPI TIRRONEN

Kulttuuritalot juhlivat

TÄNÄ SYKSYNÄ peräti kolme kulttuu-
ritaloa – Gloria, Stoa ja Malmitalo –
juhlivat pitkäikäistä toimintaansa.

KULTTUURIAREENA GLORIA perustet-
tiin 15 vuotta sitten. Se on tarjonnut
huikean kirjon esittävän taiteen ja
viihteen muotoja punkista oopperaan
ja flamencosta teknoraveihin. Paino-
pisteinä on ollut nuorisokulttuuri.

Glorian juhluvuoden tarjontaan
kuuluvat Battle SM 20.–21.9. kello
12–15, (liput 10 e), Soulcase 25.9. kello
20 (liput 6 e, K18), Astrid Swan, Black
Twig 26.9. kello 21, (liput 10 e, K18)

ja Annyeong! Party 27.9. kello 18, (li-
put 5 e, S/K18). Tanssiteatteri Tsuu-
mi esiintyy 30.9.–3.10. ja Solar Fake
18.10. kello 20 (liput 14 e, K18). Yona
on vuorossa 24.10. kello 21 (liput 10 e,
K18) ja KDC – Korean Dance Compe-
tition 25.10. kello 15 (liput 5 e). 31.10.–
2.11. vietetään Helsinki Zouk Festiva-
lia (www.gloriahelsinki.fi).

STOALLA toimintavuotensa on jo täydet
30! Juhlapäivänä 26.10. on tekemis-
tä ja kokemista kaikenikäisille. Esiin-
tymässä ovat muiden muassa Felix
Zenger, Musta Barbaari, Jimi Tenor ja

Abdissa Assefa. Eija Ahvo ja Soili Per-
kiö vievät Muumiperheen lauluret-
kelle. Iltapäivätanssit pyörähdellään
tanssiorkesteri Oivasten tahdittama-
na. Ohjelmassa ovat myös kaikille
avoimet kuorot, vanhempi-lapsi-rum-
pukurssit, Roihukino, 5x2-oppilai-
den esitys, lyhtypaja, ukulele-esitys
ja työpaja, tulta sarvistaan syöksevät
peurat, Arooska-näyttelyn perhepäi-
vä, pinssipajat lapsille ja aikuisille,
Skuggteater i farten ja livemaalausta.
Suurimpaan osaan tapahtumista on
vapaa pääsy.

TELLERVO KATZ



Pohjolan teoksia sanoin

HIENOISTA instrumentaalisävellyksistään tunnetuksi tullut Pekka Pohjola on tehnyt teoksia big bändille, sinfoniaorkesterille ja tietysti pitkäikäiselle Pekka Pohjola Groupille. Nyt Pohjolan kuuluihin sävellyksiin ovat lyriikoita tehneet maamme eturivin sanoittajat. Solisteina illassa kuullaan muun muassa Jonna Geageaa, Mariskaa, Sami Saarta ja Jukka Gustavsonia. Savoy-teatteri 15.10. klo 19, liput 38/34 e, p. 09 310 12000 tai Lippupalvelu.



KUVA REIJO PORKKA

Pekka Pohjola

Taideneuvola 5 vuotta

PERHEET kutsutaan juhlimaan viisi vuotta täyttävää neuvo-kasta ja toime-liasta Annantaloon Taideneuvola 26.10. kello 11–14. Ohjelmassa on monenlaisia tenavatohiniaa ja yhteistä tekemistä taidetyöpajoissa. Juhlan lopuksi tanssia juhlasalissa. Vapaa pääsy.



KUVA MAURI TAHVONEN

TEATTERIA



KUVA © CHARLOTTE ESTMAN-WENNSTRÖM

Kotipalvelun tyttöinä nähdään Miina Turunen ja Mari Perankoski.

Helppoa rahaa?

HUIKEAT komediennet Mari Perankoski ja Miina Turunen valtaavat Helsingin kaupunginteatterin Studio Pasilan lavan, kun *Pika-voitto* tulee ensi-iltaansa syyskuussa. Ohjaajana on Pentti Kotkaniemi. Päähenkilöt Loretta ja Francis ovat tunnollisia ja rempseitä kotipalvelun likkoja, jotka unelmoivat vähän suuremmasta palkkapussista. Haaveissa siintää reissu Barcelonaan tyttöjen kesken. Helpon rahan mahdollisuus tarjoutuu äkkiarvaamatta, mutta seuraukset voivat olla kohtalokkaita. Ottavatko he riskin ja mitä sanoo omatunto?

Ensi-ilta on 24.9. Studio Pasilassa (Ratamestarinkatu 5). Liput 38–21 e, p. 09 394 022 tai Lippupiste p. 0600 900900

TOIMITUS EI VASTAA MAHDOLLISISTA OHJELMAMUUTOKSISTA.

MUSIIKKI

Vanhoja hittejä

STADIN NUORET -klubi-illassa esiintyy Agents-solisti Vesa Haaja uuden kokoonpanonsa kanssa Vuotalossa 27.9. kello 18. Haajan vieraana filistelee laulaja Sami Saari. Illan aikana kuullaan 50–60-luvun pop- ja rockhittejä. Liput 15/13 e.



KUVA PASI RYTKÖNEN

Vesa Haaja

Kamarimusiikkia sunnuntaisin

KAUPUNGINTALON juhlasalissa järjestetään suomalaisen kamarimusiikin konserttisarja seuraavina sunnuntaina: 26.10.; 23.11.; 14.12.; 11.1.2015 ja 1.2.2015 kello 14–15. Kuultavana on uusi kantaesitys, 6 nuorta suomalaista muusikkoo ja 12 suomalaista säveltäjää. Ilmaisen pääsylipun voi noutaa viikkoa ennen esitystä Virka Infon neuvonnasta kaupungintalolta (Pohjoisesplanadi 11–13/Sofiankatu 1).



KUVA JOONAS BRANDT

Konserttisarjan taiteellinen johtaja, viulisti Kreeta-Julia Heikkilä esiintyy jokaisessa konsertissa.

Takapiha soi

TAKAPIHA-klubiin Kanneltaloon on koottu joukko mielenkiintoisia ja oma-äänisiä taiteentekijöitä. Näitä syksyn kokoonpanoja yhdistää uusi suhde suomalaisuuteen – monilla sarjan esiintyjistä on juuret maamme ulkopuolella. Tulokkaat lämmittävät illan kahvilan stagella kello 19. Pääesitys nähdään kello 20 konserttisalissa (maksullinen). 26.9. kello 19 Lucie Niemelä ja kello 20 Eva & Manu. Liput alkaen 14 euroa.

Eva & Manu



KUVA TERO AHOMAA

Juhlakonsertti

KUNNIANOSOITUKSENA 70 vuotta täyttävälle runoilijalle Aulikki Oksaselle ovat näyttelijät Ritva Sorvali ja Kari Hevossaari koonneet säveltäjä Kaj Chydeniuksen kanssa juhlaohjelmiston Oksasen ja Chydeniuksen rakastetuista lauluista. Stoa konsertissa kuullaan muun muassa *Kenen joukoissa seisot*, *Sinua, sinua rakastan* ja *Hyvästi. Yön valo ja aamunkoi* -konsertti, kesto 1 h 45 min (väliaika) 16.10. kello 19, liput 13/9 e.



Kari Hevossaari, Ritva Sorvali ja Kaj Chydenius

KUVA NOORA GEAGEA

Leikittelyä painovoimalla

UUSI Susanna Leinosen kokoillan ryhmäteos tuo Stoaan näyttämölle huikeaa visuaalista taidetta, jonka keskiössä loistaa Leinosen vahva ja persoonallinen liikekieli. Kuudelle naistanssijalle luodun tanssiteoksen kantavana ajatuksena on leikittely painovoiman ja sen luomien rajoitteiden kanssa. 25.–27.9. klo 19 ja 28.9. klo 15. Liput 25/15 e. Kesäto 1 tunti.



Susanna Leinonen

KUVA JONAS LUNDQVIST

Harasoo!-teemaviikko

KANNELTALOSSA vietettävällä Harasoo!-teemaviikolla tutustutaan 7.–11.10. venäläisen uuden aallon muusikoihin sekä konsertein että dokumenttielokuvien. Lisäksi kurkistetaan Vladimir Vysotskin tuotantoon ja Mikhail Simeksen maalauksiin. Uusia musiikillisia vaikutteita tarjoilee pietarilaisbändi Zorge. Aamupäivisin on esityksiä lapsille, ja viikko huipentuu 11.10. koko perheen Harasoo!-päivään.



Harasoo!

NÄYTTELYTÄ

Vau, käärmeitä!

VIRKA GALLERIAN näyttelyssä voi tutustua kaupunkiluontomme upeisiin, mutta uhanalaisiin eläimiin. Valokuvaaja Antti Koli on kuvannut käärmeitä Vuosaaren Uutelassa, Mustavuorella ja Porvarinlahdella. Matelijat näyttävät omassa ympäristössään kallioilla, puunrungoilla, varvikoissa ja vedessä. Käärmeiden yksilöllisten piirteiden tarkastelun ohessa näyttely saa miettimään laajemmin ihmisen suhdetta luontoon.



Käärmeen elämää – Antti Kolin valokuvia 26.10. saakka Virka Galleriasa, Helsingin kaupungintalolla, Sofiankatu 1/Pohjoisesplanadi 11–13, avoinna ma–pe klo 9–19 ja la–su 10–16. Vapaa pääsy.

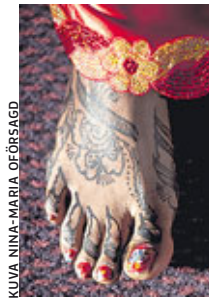
Animaation juhlaa

SUOMALAISEN animaation 100-vuotissynttäreitä juhlietaan Annantalolla. Koko taloon levittäytyvässä toiminnallisessa näyttelyssä voi tehdä muun muassa animaatioita, katsoa lyhytfilmejä ja tutustua animaation valmistusprosessiin. *Animaakarit*-näyttely jatkuu 18.1. saakka. Vapaa pääsy. Kouluaikoina arkinen kello 9–13.30 näyttely on varattu helsinkiläisille päiväkotien ja koululaisryhmille, joille on pakollinen ennakkovaraus.



Arooska – somalihäät

VÄRIKÄS näyttely Stoassa kertoo somalitaustaisten suomalaisten elämästä ja kulttuuriperinteestä. Hääperinteet vaihtelevat eri puolilla Somaliasta. Myös uusi kotimaa vaikuttaa ihmisten tapaan solmia avioliittoja. Somalian ulkopuolella asuville häät tarjoavat tilaisuuden pitää yllä synnyinmaan perinteitä, luoda uusia tapoja ja rakentaa omaa identiteettiä muuttuvassa maailmassa. Näyttely on avoinna 16.10.–13.11., vapaa pääsy. Suomen- ja somalinkielinen keskusteluopas on paikalla lauantaisin kello 11–15.



KUVA NINA-MARIA OFÖRSÄG

MUUTA MENOA

Tyttöjen juttuja



KUVA PERTTI NISONEN

MITEN nykypäivän kauneushanteet vaikuttavat meihin ja käyttökseemme? Tyttöjen päivänä Caisaan voi tulla selaisena kuin on ja kysyä mieltä askaruttavista asioista. Luennoilla käsitellään kipeitäkin aiheita ja keskustellaan kriittisesti mainosmaailman

SIRKUSTA



Duo D'Lyh

Tahdon!

RAKKAUTTA on ilmassa – ja pariakrobatiaa, jongleerauspalloja ja rengastrapetsikin, kun matkataan kahden sirkusartistin mukana ensikohtaamisesta häihin. Yhdessäolon riemu voittaa lopulta parisuhteen haasteet. Mitä rakkaus merkitseekään ihmiselle, parille ja yhteisölle? Sydämessä sen tuntee, sillä rakkaus koskettaa meitä kaikkia aikaan, paikkaan, ikään, sukupuoleen tai kulttuuriin katsomatta. Tahdon – I do kertoo sen nykysirkuksen keinoin. Kaito Takayama ja Sanni Sarlin ovat Suomessa sirkuskoulutuksensa saaneita ammattilaisia, jotka perustivat Duo D'Lyhin vuonna 2012.

Ensi-ilta kulttuurikeskus Caisassa 15.10. klo 19, liput 12/8 e. Muut esitykset 16.–17.10. klo 19 ja 18.10. klo 15 ja 18. Yli 7-vuotiaille. Kesto noin 45 minuuttia. (www.duodlyh.com)

ihannevartaloista. Missä kulkee terveyden raja? Mitä tapahtuu, kun kasvaa työstä naiseksi? Alan ammattilaiset antavat tiedon lisäksi kevyitä

ihonhoitoneuvoja, opastavat värien käytössä ja kertovat parhaat stailausvinkkinsä. 11.10. klo 12–20, vapaa pääsy.

ANNANTALO Annankatu 30, www.annantalo.fi; **CAISA** Mikonkatu 17 C/Vuorikatu 14, www.caisa.fi; **HELSINGIN KAUPUNGINTEATTERI, STUDIO PASILA** Ratamestarinkatu 5, www.hkt.fi/studiopasila; **KANNELTALO** Klaneettitie 5, www.kanneltalo.fi; **KULTTUURIAREENA GLORIA** Pieni Roobertinkatu 12, www.gloriahelsinki.fi; **MALMITALO** Ala-Malmintori 1, www.malmitalo.fi; **SAVOY-TEATTERI** Kasarmikatu 46–48, www.savoyteatteri.fi; **STOA** Turunlinnantie 1, www.stoa.fi; **VIRKA GALLERIA, VIRKA INFO JA KAUPUNGIN TALO** Sofiankatu 1/Pohjoisesplanadi 11–13, www.virka.fi; **VUOTALO** Mosaiikkitori 2, www.vuotalo.fi.

Veistosvisa

Kuvanveistäjä Ville Vallgrenin mukaan hänen suihkulähteen-sä naisfiguuri symboloi merestä syntyvää Helsinkiä.



HELSINGIN KAUPUNKI tilasi 1900-luvun alussa kuvanveistäjä Ville Vallgrenilta suihkulähteen. Sen keskelle taiteilija sijoitti alastoman naisfiguurin. Taiteilijan mukaan tämä "merenneito" symboloi merestä syntyvää Helsinkiä. Neitoa alettiin kutsua Havis Amandaksi, ja erityisesti suomenkieliset Mantaksi.

Veistosvisan kysymys kuuluu: **Kuka poseerasi suihkulähteen neidon mallina Ville Vallgrenin ateljeessa Pariisissa?**

- 1 Ville Vallgrenin ensimmäinen vaimo, ruotsalainen Antoinette Råström
- 2 Ville Vallgrenin toinen vaimo, ranskalainen Madeleine Imbert-Rohan
- 3 Helsingiläinen Amanda-neiti Merikadulta (Havsgatan)
- 4 Ranskalainen mademoiselle Leonier Tavier
- 5 Ranskalainen mademoiselle Marcelle Delquini

LÄHETÄ vastaus 25.9. mennessä osoitteeseen info.taimu@hel.fi tai Helsingin taidemuseo, Veistosvisa, PL 5400, 00099 Helsingin kaupunki. Vastanneiden kesken arvotaan Helsingin taidemuseon julkaisemia kirjoja. Vastaus kerrotaan Helsinki-infon seuraavassa numerossa.

EDELLISESSÄ visassa kysyttiin, mikä oli **Oona Tikkaon** *Unelma*-veistoksen ensimmäinen sijoituspaikka kesästä 2012 syksyyn 2013. Oikea vastaus on Siltasaarenkatu Kalliossa. Veistos siirrettiin Kannelmäen Sitratorille marraskuussa 2013.

Oikein vastanneiden kesken arvottiin pääsylippuja Hotel Manta of Helsinkiin, jonka hotellihuoneen sisustuksessa japanilainen taiteilija **Tatzu Nishi** käyttää Manta-figuuria keskeisenä osana. Teos toimii 12.10. saakka Kauppatorilla öisin hotellina ja on yleisölle avoin päivisin kello 11.30–17.30. Kiitos kaikille osallistujille!

Tällä palstalla julkaistaan tänä vuonna Veistosvisaa, jossa kysytään Helsingin julkisista veistoksista ja muistomerkeistä.

Lukijakilpailu



LUKIJAKILPAILUN kuvaan on ikuistettu näkymä pääkaupungista 1950-luvulta. **Missä sijaitsee tämä Helsingille tyypillinen kaksikerroksisten talojen rivistö?**

Vielä 1950-luvulla oli moni katunäkymä tällainen jopa lähes keskikaupungilla. Vaikka asuntopula oli huutava sotien jälkeen, ei varoja uudisrakentamiseen ollut ennen kuin 1950-luvun lopussa. So-

takorvauksia maksettiin Neuvostoliitolle syksyyn 1952 saakka.

VASTAUKSET pyydetään toimittamaan viimeistään 25.9. osoitteella Helsinki-info, Lukijakilpailu, PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostiosoitteeseen helsinki-info.lukijakilpailu@hel.fi. Muistatthän liittää vastaukseen postiosoitteenne mahdollisen kirjapalkinnon postittamista varten.

Vastaus edelliseen kysymykseen

EDELLISESSÄ lehdesä kyseltiin kevään rantamaiseman sijaintia. 1970-luvulla ikuistettu kuva oli Siltasaaren kärjestä, missä on yhä yksi harvoja keskustan luonnonrantoja kallioineen ja tervaleppineen.



MARTTI HELMINEN

Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Jorma Huttunen** – onnittelumme! Kirjapalkinto on lähetetty voittajalle. Kiitos kaikille osallistuneille!

IN ENGLISH

Helsinki grows more competitive



Helsinki Finance Director Tuula Saxholm outlines some of the city's current challenges, potential solutions, and how Helsinki will prosper.

"**OUR COMPETITIVENESS** is dependent on how well the city functions. This involves social services and health care, education, safety, and reasonably priced and good-quality housing. Our transport infrastructure has to be good," Saxholm says.

Helsinki has set a ceiling to annual investments, which must not exceed 450 million euro. "Streets, parks and other basic facilities in the new areas alone take about 100 million of the total," Saxholm comments. She adds, however, that Helsinki City Transport's annual investments average approximately 120 million, and they have a huge positive impact on Helsinki.

How does Helsinki manage to keep building the city and the city's competitiveness?

The first solution is tight financial oversight. Saxholm explains that over the recent years of recession Helsinki has gone more deeply into debt, but the City now seeks to limit further increases in debt. Spending must not grow faster than the population.

"An important solution is more efficient use of space. This may involve such unpopular measures as shutting down some service locations, for example, small local schools."

Read more:
www.hel.fi/helsinki-info In English





nuorisovaltuusto
keskus
HELSINGIN KAUPUNKI

ROHKEUTTA, UUSIA KAVEREITA JA TILAISUUS
VAIKUTTAJAA JOKAISEN KAUPUNKILAISEN ARKEEN

TÄTÄ ON RUUDIN YDINRYHMÄ



Asetu ehdolle näin:

Täytä verkkolomake
osoitteessa ruuti.net.
Aiempaa kokemusta
vaikuttamistoiminnasta
ei vaadita!

Vauhdikas, toimelias, hyvä ryhmähenki ja luova –
näin nuoret kuvaavat ydinryhmää. Ylhäällä vasemmalta:
Henri Miettinen, Pauli Karjalainen, Amir Benatia ja
alhaalla vasemmalta: Elisa Tirkkonen, Jenny Sittnikow,
Suvi Merikaarto, Riia Partanen ja Kasper Olenius.

NUORTEN VAIKUTTAMISJÄRJESTELMÄ RUUDIN ydinryhmän vaalien ehdokasasettelu on nyt käynnissä. Vaaleilla valitaan 20 nuoren ydinryhmä, joka huolehtii siitä, että helsinkiläisten nuorten ääni kuuluu kaupungissa. Ehdolle voivat asettua kaikki helsinkiläiset 13–17-vuotiaat. Ehdokasasettelu jatkuu 28.9. asti.

Millaista ydinryhmässä toimiminen on, mitä se antaa ja miksi se kannattaa? Annetaan ääni tämän vuoden ydinryhmäläisille.

Suvi Merikaarto lähti mukaan, koska ydinryhmässä saa vaikuttaa Helsingin nuorten asioihin omalla tavallaan. Hän löysi paitsi uusia kavereita myös uusia puolia itsestään, kuten sen, että pystyy toimimaan johtajana tietyissä tilanteissa.

Henri Miettinen kuvaa ydinryhmää sanoilla toimelias, vauhdikas ja tiivis. Hän kertoo saaneensa paljon tietotaitoa ja oppineensa uusia näkökulmia eri asioihin. Toteutuneista asioista Henri mainitsee yhtenä esimerkkinä sen, että Kampin kauppakeskuksen ilmoitustaululla rullaavat yhdessä sovitut säännöt.

Jenny Sittnikow haluaa, että nuorilla Helsingissä on hyvä olla. Hän toivoo nuorille lisää urheilupaikkoja.

Riia Partanen toteaa, että lähdin mukaan, koska olin kyllästynyt valittamaan

ja vihdoinkin oli mahdollisuus päästä vaikuttamaan.

– Uusista kokemuksista ei ikinä ole haittaa ja pienistäkin ideoista saattaa tulla isoja juttuja.

Helmi Rantala sanoo, että ydinryhmässä käytiin heti käsiksi konkreettisiin juttuihin. Helmi haluaisi, että nuoret kiinnostuisivat vaikuttamisesta.

– Meillä nuorilla on paljon ideoita. On tärkeää antaa signaali, että helsinkiläiset nuoret haluavat vaikuttaa asioihinsa.

Ruudin ydinryhmän vaalien äänestys alkaa vaikuttamistapahtuma RuutiExpossa. Ydinryhmä valitaan sähköisellä vaalilla, jossa ovat äänioikeutettuja kaikki Helsingissä asuvat ehdokaskelpoiset nuoret. Äänestys tapahtuu 30.10.–13.11.14 osoitteessa ruuti.net. Ehdokkaat vuoden 2015 ydinryhmään esittävät ja ovat tavattavissa RuutiExpossa. Tule tapaamaan ehdokkaita ja kysymään mieltäsi askarruttavia kysymyksiä!

Vaalivalvojaisia vietetään 13.11. Kulttuuriareena Gloriassa (Pieni Roobertinkatu 12) kello 18 alkaen. Tapahtuman juontaa kaupunginvaltuutettu ja näyttelijä **Jasmin Hamid**. Tervetuloa paikan päälle kokemaan vaalihumua!

KYSY
OSALLISTU
TOIMI
ruuti.net

RUUTI

ON KAIKKIEN
HELSINKILÄISTEN
NUORTEN JUTTU

1. Mikä on Ruuti?

Ruuti on helsinkiläisten nuorten oma vaikuttamisjärjestelmä. Ruudin avulla pyritään varmistamaan helsinkiläisten nuorten äänen kuuluminen kunnan päätöksenteossa.

2. Onko nuorilla oikeus osallistua päätöksentekoon? On.

3. Mitä Ruuti on?

Ruuti on nuorten kuulemisen lisäksi kaikkea sellaista aktiivista toimintaa, jossa nuoret helsinkiläiset tai nuorten ryhmät pyrkivät vaikuttamaan itseään laajempiin asioihin. Ruuti kannustaa ja tukee nuoria toimimaan omalla tyylillään lähiympäristönsä tai koko kaupungin hyväksi.

4. Mikä ei ole Ruutia?

Ruutia ei ole toimiminen pelkästään oman edun hyväksi.

5. Koskeeko Ruuti minua?

Jos olet helsinkiläinen nuori, Ruuti on olemassa juuri sinua varten. Jos olet aktiivinen aikuinen, joka toimii yhteisen, paremman kaupungin eteen, voit saada Ruudin kautta yhteyden kaupungissa vaikuttaviin nuoriin.

6. Miten voin itse vaikuttaa Ruudin avulla?

- Kerää ideasi taakse samanhenkisiä kavereita, ja ryhtykää toimimaan asianne eteen.
- Hyppää mukaan jo toimivaan kiinnostavaan ryhmään.
- Jätä aloite ruuti.netissä.
- Ota osaa koulusi oppilaskunnan toimintaan.
- Asetu ehdolle ydinryhmään.
- Hae jeesiä ja vetoapua lähimmältä nuorisotalolta.
- Ja osallistu keskusteluun esim. RuutiExpossa!

RuutiExpo 30.10.2014
Helsingin kaupungintalolla
Ruudin ydinryhmän vaalit 2014
• Ehdokasasettelu: 8.–28.9.
• Äänestys: 30.10.–13.11.
• Vaalivalvojaiset: 13.11.
Kulttuuriareena Gloriassa

HARRASTUS- HAKU ON TYLSÄN ILLAN PELASTUS



Syksy on paras aika löytää itsensä kivan tekemisen ääreltä. Harrastushaku.fi kokoaa pääkaupunkiseudun harrastukset, kurssit, leirit ja tapahtumat yhteen osoitteeseen. Tarjolla on satoja ilmaisia tai edullisia ajanviettopaikoja Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Tekemistä löytyy niin graffitimaalareille, eläinten ystäville, tanssista kiinnostuneille kuin urheiluhulluillekin. Voit etsiä ajanvietettä kymmenien eri kategorioiden joukosta esimerkiksi ajankohdan perusteella, sillä joskus kaipaa tekemistä ihan vain täksi illaksi. Useimmat harrastushaun menot ja tekemiset eivät vaadi aiempaa harrastustaustaa, vaan jokainen voi tulla mukaan sellaisena kuin on! Klikkaa itsesi pian osoitteeseen harrastushaku.fi.

TATTARISUOLLA PÄRISEE KOKO VUODEN

Tattarisuolta löytyy kaikkien moottoriajoneuvoista innostuneiden nuorten oma paikka. Omia ajoneuvoja voi tuunata ja rassata joko omin päin tai kaveriporukassa, sillä Tattarisuon moottorihalli on tarkoitettu kaikille alle 23-vuotiaille pääkaupunkiseutulaisille nuorille. Nuoriso-ohjaajat auttavat ja neuvovat tarvittaessa.

– Tällaiselle toiminnalle tuntuu olevan kova tilaus, koska kävijöitä riittää. Korjaustöiden lisäksi täällä voi tehdä paljon muutakin. Talvisin pyörii esimerkiksi mikroautokerho, jossa opetellaan autojen tekniikkaa. Mopotreeneissa harjoitellaan mopolla ajoa, ja taukotilassa voi viettää aikaa muiden samanhenkisten kanssa, moottorihallilla nuoriso-ohjaajana työskentelevä **Markku Laitinen** kertoo.

Moottorihallilta löytyvät yleisimmät ajoneuvojen korjaamiseen tarvittavat työkalut ja välineet. Hallin käyttö on ilmaista mopoilijoille ja moottoripyöräilijöille, mutta autoilijoilta peritään pieni maksu. Tulostaan ei tarvitse ilmoittaa hallille etukäteen, ellei sitten halua varmistaa, että saa käyttöönsä juuri tietyt välineet. Esimerkiksi nosturi kannattaa varata ajoissa.

Kartingautoilla ajetaan Tattarisuolla maanantaisin toukokuun alusta syyskuun loppuun. Kesäisenä maanantaina kartingradan vieressä odottaakin usein innokas porukka ajohaalareihin pukeutuneita vauhtihirmuja. Autoilemaan voi tulla yksinkin, mutta tällä kertaa mittaa toisistaan ottaa ennestään tuttu porukka. Rattien takaa



löytyvät **Abdullahi Sayid** (kuvassa vasemmalla) ja **Abdrahim Sefiani** ovat olleet radalla ennenkin.

– Kartingia kannattaa ajaa aina, kun on mahdollisuus. Paras kohta Tattarisuon radassa on tuo pitkä suora, jossa pääsee kiihdyttämään. Kyllä meidän nopeus jonnekin 60-70 kilometriin tunnissa nousee, Abdrahim arvioi.

Tattarisuon moottorihalli on avoinna syyskuun loppuun asti tiistaista torstaihin kello 14–20.30. Lokakuun alusta alkaen halliin pääsee ma–pe kello 14–20.30. Vastaavaa toimintaa löytyy muualtakin Helsingistä, sillä Pitäjämäen moottorihalli sekä Pukinmäen ja Rastiksen mopohallit tarjoavat vastaavanlaista toimintaa omilla alueillaan. Lue lisää nuorisoasiainkeskuksen nettisivuilta ositteesta nuoriso.hel.fi.

NUTALTA JOKAINEN LÖYTÄÄ JOTAIN

Yli 50 nuorisotalon ja -tilan ansiosta helsinkiläisillä nuorilla on aina paikka, mihin mennä. Hengailupaikkoja löytyy niin keskustasta kuin kauempaakin. Toisaalta nuorisotaloilla voi tehdä paljon muutakin kuin tavata kavereita, sillä ne tarjoavat kävijöilleen paljon tekemistä vuoden ympäri. Nutalla voi osallistua leffailtoihin, kokkailuun tai diskoihin ja harrastaa vaikkapa tanssia tai soittamista.

Eri talojen tarjontaan kannattaakin tutustua tarkemmin, sillä moni nuta on erikoistunut tiettyyn harrastukseen. Esimerkiksi Pasilan nuorisotalolla tanssitaan ja Kipinän nuorisotalo on erikoistunut kuvataiteisiin ja käsillä tekemiseen. Vaikka lähimmälle nuorisotalolle on helppo mennä, kannattaa tuttujen kulmien lisäksi lähteä tutustumaan myös muiden alueiden nuorisotaloihin – voit löytää huipputasoista ohjausta uuteen harrastukseen ja uusia kavereita.

HARJU ON MUSIIKIN JA KUVATAITEEN RUNSAUDENSARVI

–Täällä on kotoisaa. **Noora**, 18, sanoo Harjun nuorisotalolla. Noora äänittää parhaillaan laulua alakerran Street Soul Studiossa nuoriso-ohjaaja **Ruzha Dragneva-Angelovan** eli Rozzan kanssa. Noora on harrastanut laulamista ihan pienestä asti, nykyään hän laulaa r'n b'tä, poppia ja soulia.

– Musiikissa on parasta, että se tuo kaikki yhteen. Musiikista saa hyvän mielen itselle ja muille. Tottakai haluan päästä eteenpäin musiikin tekemisessä, mutta katsotaan nyt, Noora pohdiskelee tulevaisuudensuunnitelmiaan.

Nuorison kohtaamispaikaksi ja stadilaisen popkulttuurin kehdoksi tituleerattu Harjun nuorisotalo tarjoaa musiikkitoimintaa laajalla skaalalla. Tänäkin syksynä talossa tehdään romusta soittimia, järjestetään konemusiikin ja afrikkalaisen musiikin työpajoja ja paljon muuta. Konemusiikille ja lauluäänityksille tarkoitettun Street Soul Studion lisäksi talosta löytyy isompi studio bändeille.

Syksyllä talo tarjoaa livetapahtumia kaksi kertaa kuukaudessa, kun Harju Rock Cafe ja Harju Hip Hop vuorottelevat. Harjun ohjaajat ja nuoret valmistelevat myös uutta musiikkivideota, nuoriso-ohjaaja Rozza kertoo. Vähemmistöille Harjussa on tarjolla esimerkiksi työpajoja ja Rainbow Cafe.

Syksyn ohjelmassa on musiikin lisäksi koukuttavia kuvataidekursseja. Harjun nuorisotalon Helsinki Design Weekiin liittyvässä t-paitatyöpajassa tehdään todellista katutaideä: väri maalataan ensin asfalttiin ja sen jälkeen se painetaan t-paitaan. Marraskuussa Harjun nuorisotalo loistaa Kallio Kipinöi –tapahtumassa. Helpointa on tulla mukaan kuvataidetoimintaan torstaisin kello 16–21, koska silloin Harjussa on käynnissä avoin kuvataidepaja, johon kuka tahansa voi tulla tutustumaan. Ja jos ryhmiin mahtuu, niin uusia harrastajia otetaan mukaan ympäri vuoden. Ensimmäiset ryhmät aloittavat syyskuun alussa.

– Toimintaan voi tulla vaikka kerran tai kaksi, ihan oman fiiliksen mukaan, toiminnanjohtaja **Pekka Juntunen** sanoo ja kertoo, että monet käyvät kyllä viikoittain. Jos jokin asia kiinnostaa, niin ohjaajille kannattaa kertoa ideoita: – Me ollaan avoimia uusille ajatuksille, ja ollaan valmiita kokeilemaan kaikkea uutta, Juntunen panottaa. Talossa ei myöskään tuijoteta ikärajaan, nuorimmat ovat 10-vuotiaita ja vanhimmat yleensä yli kaksikymppisiä, Pekka Juntunen kertoo. Usein käy niin, että taloon kiintyneet nuoret eivät jätä taloa aikuisiksi tultuaan. Ohjaajat kertovat esimerkkejä siitä, miten nuorena Harjun löytäneet muusikot haluavat antaa takaisin ammattitaidostaan talolle.

– Siinä on tämän talon taika, Rozza toteaa hymyillen.

*”Me ollaan
avoimia uusille
ajatuksille ja
valmiita kokeilemaan
kaikkea uutta.”*



BÄNDIAREENA ÄÄNI & VIMMA TULEE TAAS!

Suomen suurin nuorten bändiareena Ääni & Vimma tulee taas
Tapahtuma järjestetään syys-marraskuussa. Ääni & Vimma tarjoaa
15–25-vuotiaille muusikin harrastajille mahdollisuuden nousta parrasvaloihin
ja saada arvokasta keikkakokemusta.

Syys-lokakuussa bändit näyttävät taitonsa neljällä areenalla pääkaupunkiseudulla.
Areenoiden paikat ovat Helsinki Beats & Sounds, Vernissa Vantaalla, Kannusali
Espoossa ja Arabia Music House. Semifinaalit käydään 21.–23.10. Nosturissa ja
finaalimittelo lauantaina 8.11. Gloriassa. Nuoret muusikot saavat tapahtumassa
palautteen musiikkialan ammattilaisten raadilta.

Uutta tänä vuonna on se, että myös yleisö pääsee vaikuttamaan siihen, mitkä bändit
jatkatavat niin semifinaaliin kuin finaaliinkin. Yleisö saa äänestää omaa suosikkiaan
jatkoon lokakuussa, 13.–17.10., osoitteessa nuorisohel.fi/aanijavimma.

Ääni & Vimman finalistibändit saavat muun muassa studioaikaa Munkkiniemen
nuorisotalon MD-studioon ja Harjun demostudioon sekä keikkoja Nosturissa,
Gloriassa, festareilla ja klubeilla ympäri Suomea. Semifinalistit ja finalistit saavat
mahdollisuuden osallistua Ääni & Vimma -bändikoulutuksiin.

Ääni & Vimma -bändikatselmus järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1996.
Tapahtuman suosio on kasvanut vuosi vuodelta. Ääni & Vimma -tapahtumasta ovat
ponnistaneet muun muassa Pintandwefall, Wedding Crashers, Collarbone, Turisas
ja Sara. Ääni & Vimman järjestää Helsingin nuorisosiainkeskus yhteistyössä
Espoon ja Vantaan nuoriso- ja kulttuuritoimien ja ELMU ry:n kanssa.

Tule paikan päälle areenoihin ja finaaliin kannustamaan suosikkibändisi jatkoon!
Vapaa pääsy.

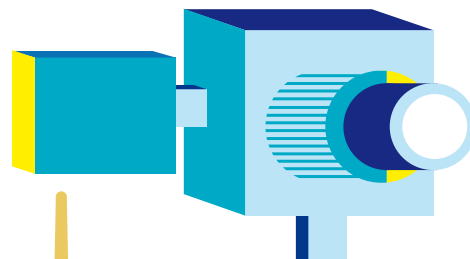


TULE ACTIONAGENTIKSI

Hei sinä vauhtia, tapahtumahumua
ja jännitystä rakastava
nuori, haluatko päästä tapahtumien
sisäpiiriin? Tahdotko olla mukana
järjestämässä nuorten suur tapahtumia
ja esimerkiksi bändi-iltoja?
Tule ActionAgentiksi!

ActionAgenttina pääset mukaan
tuotantotiimiin ja saat vaikuttaa
siihen, millaisia tapahtumia
Helsingissä järjestetään.

Ilmoittaudu mukaan osoitteessa
nuorisohel.fi/tapahtumat.
Toiminta on yli 15-vuotiaille!



SUOMEN SUURIN NUORTEN HIIHTOLOMATAPAHTUMA REAKTORI

VALTAA MESSUKESKUKSEN 18.–20.2.2015

REAKTORI HUIPENTUU PÄÄTÖSJUHLAAN
KULTTUURIAREENA GLORIASSA
LAUANTAINA 21.2.2015.

REAKTORI TARJOAA NUORILLE
HURJASTI MONIPUOLISTA TEKEMISTÄ.
JOKAISELLE ON JOTAKIN.
TOIMINTA ON YLI 13-VUOTIAILLE.
REAKTORISSA ON KÄYNYT VUOSITTAIN
REILUSTI YLI 10 000 NUORTA.
TAPAHTUMAAN ON VAPAA PÄÄSY.



Fest och skrift för 100-åring



ARBIS firar i höst sitt 100-årsjubileum med festskrift, utställning och öppet hus som kulminerar i en fest för alla som vill vara med och hylla en av Svenskfinlands största skolor. Fest-

skriften är en rikligt illustrerad maffig mix av skrivelser, berättelser, essäer och intervjuer och medverkande är Märta Tikkanen, Kjell Westö och många fler. Verket Delad glädje har utkommit för några dagar sedan och målgrup-



pen är alla som gillar Arbis. På Virka-galleriet i stadshuset går utställningen Kul på kurs fram till 26.10, inklusive många verkstäder och prov på Arbis verksamhet Och festen då? Den 6 november firar Arbis så taket lyfter på Dagmarsgatan.

Svenskasidor



Moa Thors tar över rodret på Arbis och ska lotsa det enda svensk-språkiga ämbetsverket förbi många grynnor.

REKTORSSKIFTE

”Här möts alla på samma villkor”

DET ÄR STORA STÖVLAR som Moa Thors, biträdande rektor på Arbis, kliver i när hon efterträder Gunborg Gay-er som går i pension den 1 november. Thors föregångare har varit starka handlingskraftiga kvinnor, utöver Gay-er har både Märta Tikkanen och Ellinor Gube lett den fria folkbildningens främsta svenskspråkiga symbol.

Men Thors räds inte, hon har skinn på näsan och drar sig inte för att kavla upp ärmarna. Själv beskriver hon sig som en allroundfinlandssvensk. Hon har bott i Helsingfors, Nykarleby och Karis och många somrar på Kökar och Kumlinge.

”Jag är väldigt medveten om förestående tuffa tider då staten skär ned på stödet till den fria bildningen samtidigt som den kommunala ekonomin är kärv. Men jag ska ge mitt allt för att bevara vårt svenska rum. Arbis ska fortsätta vara en möjlighet för alla och in i det sista vill jag undvika att höja kursavgiften eller minska på mångfalden”.

En annan utmaning som infinner sig inom en snar framtid är den grundliga renoveringen som startar 2016 och genomförs under 2017.

”Problemet är att vi kanske trots tidigare förhoppningar måste evakueras. Frågan är var man finner lämpliga

lokaliteter. Eller kan man renovera huset i etapper och kan vi klara oss med paviljong på gården”, undrar Thors. Renoveringen är den första någonsin och kostar därefter, 9,5 miljoner euro. Den behövs men dessvärre trefaldigas hyran och det blir också en svår nöt att knäcka”.

I likhet med sina föregångare höjer Thors lärarkåren och den övriga personalen till skyarna.

”Arbisfolket är kreativt och flexibelt och redo för snabba insatser där de behövs. Resultatet är vi är bra på att haka på skeenden, och det lockar folk till huset.”

Thors mål är att göra Arbis ännu synligare: ”Varenda finlandssvensk i Helsingfors ska veta vad Arbis är. Här möts vi alla på samma villkor”, säger hon listar den familjära stämningen och trevliga lättsamma klimatet som andra dragplåster.

Thors har undervisat i tyska, franska och svenska på Arbis sedan 1984.

”Nu måste jag avstå från undervisningen och kommer att sakna den”.

Men hon är också kursdeltagare i huset. ”Jag har gått på många kurser och gymnastik i någon form står nästan alltid på mitt program”.

G18

Lust att lära dig skriva?

FOLKHÖGSKOLAN Axxell ordnar kortkurser i att skriva och skapa i höst, och inspiration till ord på kursen Kom i gång ger skrivkurslärare Åsa Stenwall-Albjerg på Georgsgatan 18, både 16–17 oktober och ytterligare 6–7 november kl. 9.30–16. Mer info hos asa.stenwall-albjerg@axxell.fi medan ansökan om plats görs på axxell.fi/folkhogskolan.

SUBKULTUR

Tom of Finland

MUSEICHEFEN Berndt Arell drar förmodligen fullt hus när han berättar om en av Finlands mest omdiskuterade konstnärer, Touko Laaksonen, pseudonymen för Tom of Finland som först var ett fenomen inom en subkultur och sedan vann berömmelse och erkännande för sina tämligen provokativa teckningar på manlig homosexualitet. Arell är på Arbis 23.10 kl. 18.

HÖSTLOV

Kim Herold sätter fart på Stoa

KIM HEROLD är dragplåstret medan finlandssvenska hiphoptrion Green Light District är förband. De uppträder på Stoa i Östra centrum som en slags start på skolornas höstlov. Konsernten den 15.10 riktar sig till unga som gör sig redo att ha två extra lediga dagar mitt i terminen. Höstlovet i de svenska grundskolorna och gymnasierna är 16 och 17 oktober.



FOTO VILMA PELTONEN

I KORTHET

UGGLOR I MOSSEN

Rimjam är ordlekar och verser, ramor och rim för barnfamiljer och barn upp till fem år. Platsen är Richardsgatans bibliotek och höstens teman är tre med Ugglor i mossen den 1.10, Grisar i säcken 5.11 och slutligen Tomtar på loftet 3.12. Rimjam med Ugglor i mossen även på Malms bibliotek 22.10, Grisar i säcken på Gamlas bibliotek 12.11 och Tomtar på loftet i Östra centrum's bibliotek 10.12. Start varje gång 17.30.

LÄR DIG LEDA BABYPOESI

Rimjam och babyposi är härlig stimulans för både liten och stor och nu ordnar man en kurs i att leda verksamheten och starta egen ordkonstgrupp. Det här sker 22.9 och platsen är Richardsgatans bibliotek kl. 13–17, avsett för dig som arbetar med små barn under skollåldern.

KONSERT FÖR BARN PÅ NORDHUSET

Du och jag och min lilla cykel är en barnkonsert som hålls i Nordhuset 28.9 kl. 15 och artister är Charlotta och Anders Wihk. Programmet går inom ramen för söndagsskoj för hela familjen.

MUSIKALISK SAGA FÖR BARNFAMILJER

Sagostund med musik, sånger som kommer från sagan, musik och saga för 3–6 år gamla barn på galleriet Virka i stadshuset 14 oktober kl. 10 som verkstad och i anslutning till Arbis 100-årsjubileumsutställning,

BARNFEST I SÖRNÄS

Jubilerande Arbis ställer också till med skild barnfest tillsammans med Svenska kvinnoförbundet. Skriv upp datum, 4 oktober kl. 13–15 i festsalen på Dagmarsgatan.

SAGOSTUNDER I ARBIS BIBBA

Biblioteket på Arbis bjuder än en gång på en serie sagostunder för barn mellan 1 och 3 år. Ylva Larsdotter leder sagostunden 30.9 och 11.8 med start kl. 10.

BARNKULTUR

Full rulle på Lilla Luckan



FOTO LEIF WECKSTRÖM

Storkonsumenten av barnkultur, Saga Kurki var först på plats i Lilla Luckan.

HON PLIRAR glatt mellan färggranna snören och greppar den vassa saxen. **Saga Kurki**, nästan två år, har blossande kinder och solsken i blick. Alla barnen som kommer på öppningen ska få klippa i invigningssnöret.

Och Saga är den allra första gästen som anländer när Lilla Luckan firar invigning på konstens natt i slutet av augusti.

Lilla Luckan är uttryckligen avsedd för barn och barnfamiljer medan "gamla" Luckan fortsätter med fokus på unga och äldre.

Trots sin ringa ålder är Saga Kurki storkonsument av barnkulturprogram. Hon och hennes mamma **Pia Stråhlman-Kurki** försöker hinna med en mångfald av program för barnfamiljer

och hon har varit med om babykaféer i både stadens och Luckans regi, deltagit i musiklekverksamhet och simmat på Folkhälsans simkurs.

Och i höst inleder Saga en ny era i och med att hon börjar vara tillräckligt gammal för saftsalongerna. Själva kommenterar hon inte innehållet i programmet annat med ett brett leende och mamma Pia ser förväntansfull ut.

Lilla Luckan som finns inhytt i i östra gaveln av hotellet på Simonsgatan 9 är större och ljusare och mer ändamålsenlig än Verandan i övre våningen på Luckan på Simonsgatan 8 och man har nu plats för ännu mångsidigare verksamheter.

"Men Lilla Luckan är inte ett popin ställe, där man tittar in när som helst,

utan förutsätter alltid anmälan i någon form. Som att köpa biljett till en saftsalong", säger **Zusan Söderström** som i stort personifierar Lilla Luckans utbud.

Utöver verkstäder som är riktade till barn med specialbehov, föreläsningar och fortbildning för folk som arbetar med barn, busklubbar, babykafé, färgbud för de allra minsta och skuggteater står Lilla Luckan för giv som saftsalonger och familjelördagar.

På programmet i saftsalongen står Mästerkatten i stövlar 20.9, Sagateatern 27.9, Rödluvan av Unga teatern 4.10 och Robert Jägerhorn's toppentrolleri 25.10. Familjelördagar med ordkonst 27.9, med sagoberättelser 11.10 samt inspirations- och kreativitetsverkstad 18.10.

Bruun, Donner och Gardell

HÖSTENS bokflora inverkar inte oväntat på utbudet av författargäster och program på bokmässan 23–26.10. På de svenska skådeplatserna, Edith Södergran- respektive Tottiscenen har man tillfälle att höra bland andra Jörn Donner, Staffan Bruun, Lars Sund, Merete Mazzarella, Agneta Enckell och Lars Huldén. Dragplåster från Sverige är Jonas Gardell och Mark Levengood, Sven Lindqvist och Åke Edwardson. Temalandet på årets bokmäs-sa är Italien och det ska man förnimma överallt på mässan.



FOTO LEIF WECKSTRÖM

Sophia Jansson om sin faster

FIRANDET av Tove Jansson, med anledning av att det har gått 100 år sedan hon föddes, fortsätter i höst. Hennes brorsdotter Sophia Jansson, här med Toves älskade skärgårdsparadis Klovharun i bakgrunden, berättar om Jansson som konstnär på Arbis den 22 september kl. 18.05.



FOTO LEIF WECKSTRÖM

Tove Jansson är samtidigt en central gestalt på bokmässan och ingår dagligen i programmet. Fokus på Jansson på Edith Södergran scenen varje dag kl. 12. Bokmässan pågår 23–26.10 i Mässhallen.

Tillfälliga paviljongen är som vilken ny träscola som helst.



FOTO LEIF WECKSTRÖM

Kronohagens skola i Kajaniemi

REGNET STÅR som spön i backen men det hindrar inte ettorna från att ha gymnastik ute samtidigt som de äldre barnen ränner runt på grusplanen. Gården är betydligt större än den egentliga på Gengatan, och huset får också klart godkänt av eleverna.

Några menar att den tillfälliga skolpaviljongen i Kajaniemiparken faktiskt är finare än den anrika jugendbyggnaden i Kronohagen medan andra ändå tycker att den riktiga skolan är "liksom mysigare" som en flicka på trean uttrycker sig.

Kronohagens lågstadium renoveras grundligt under hösten och våren och flytten tillbaka går först till hösten 2015. Skolan har haft äran att vara den första att ta i bruk den tillfälliga paviljongen. Förr reste man tillfälliga

baracker som mest påminde om containrar men paviljongen i Kajaniemi är anpassad till omgivningen och är som vilken ny och välplanerad träscola som helst.

"Vi är riktigt nöjda och tycker att huset fungerar bra, säger platsrektor Kjell Andersen. Det gör man fast paviljongen saknar gymnastiksal och matsalen ligger i den finska skolan, dock i grannskapet på andra sidan stråket i parken.

Senare flyttar en räkka andra skolor in i skolpaviljongen i Kajaniemi. Det är också orsaken till att man satsat på att bygga snyggt och bra. Bland annat ska troligen Minerva ta paviljongen i besittning från hösten 2015 tills skolan ett år senare återvänder till Främre Tölö.

De två lågstadierna är inte de enda

som fungerar i tillfälliga lokaler medan det egna huset repareras. Brändö gymnasium och högstadiet respektive gymnasiet i Norsen har i höst flyttat till Haga in i nedlagda Länsi-Helsingin lukio medan respektive eget skolhus sätts i skick. Meningen var att Norsen och det nya sammanslagna högstadiet, som inkluderar Lönkan, skulle ta huset på Unionsgatan i besittning hösten 2015 men renoveringen har skjutits fram och jakten på ersättande tillfälliga lokaler är i gång.

"Också Munksnäs högstadium står inför renovering i något skede, säger svenska linjedirektören Niclas Grönholm på utbildningsverket.

I den svenskspråkiga grundskolan i Helsingfors går drygt 3 300 elever, i gymnasierna över 1 000.

I KORTHET

HELSINGFORS – VARTHÄN?

Asta Manninen, chef för Helsingfors faktacentral berättar om helsingforsarna i dag och i morgon, om befolkningsstruktur, om förändringar på gång och om staden sedd ur internationellt perspektiv. Arbis 23.9 kl. 18.05.

KÄNSLOR ÄGER RUM

Litteraturredaktören Pia Ingström är aktuell i serien Möt författaren och berättar om sin uppmärksammade bok *Känslor äger rum* – Liv i hem, stuga och villa. Ingström samtalar med Jenny Kajanus om hemmets betydelse, om livet på lande och begreppet hem. 15.10 kl. 18 och i stadshuset där 100-årsjubilerande Arbis står i fokus i september-oktober.

GRANNEN I SÖDER

Estland är tema för SLS:s föreläsningsserie i höst. Först ute är Kari Tarkiainen med rubriken *Estland och Finland som delar av samma rike och senare samma kväll* Aapo Roselius om *Mångfald och glömska*, det historiska landskapet i Estland. Seriestart 22.9 kl. 18. 22.10 med Ludvig Forsman och Raimo Kaag som belyser estlandssvenskar respektive kontakter mellan ester och svenskar. Adressen är undantagsvis Kyrkogatan 6, Vetenskapernas hus.

SENIORER PRATAR OCH GÅR

Sams inom ramen för svenska pensionärsförbundet bjuder på aktiviteter för äldre som Seniorträff på café Esplanad den första tisdagen i månaden kl. 14. Umgänge och ofta gästföreläsare. Seniorpromenad andra och fjärde fredagen i månaden, och nästa danskväll på AV 15 oktober kl. 18. Mera uppgifter om program av bland andra manne_lindberg@hotmail.com och majbritt.paro@pp.inet.fi.



Nyt juhlitaan!

JOOGAA, maalausta, veitsenteroitusta ja muita taitoja voi opetella, kun satavuotiaat työväenopisto ja Arbis tuovat kurssitarjontansa kaupungintalolle. Juhlinta huipentuu jättinukkekuukueeseen ja kansanjuhliin Kalliossa. Myös kulttuuritalot ovat täynnä juhlaohjelmaa: Stoa täyttää 30, Malmitalo 20 ja Gloria 15 vuotta.

Aiheista kerrotaan sivuilla 5, 17 ja 25.

HELSINKI-INFON kannen on kuvittanut helsinkiläinen **Ulrika Ylioja**, joka uskoo orgaaniseen työprosessiin ja elävän viivan voimaan.

"Tässä kuvituksessa ihmiset ovat keskittyneinä tekemiseensä. Hyvä olo omasta jutusta kantaa ja leviää ympäristöönkin", Ulrika toteaa.